

Zifa

Lej 100
Lej 110
Lej 1600
Lej 1800

ntézet

jobb el-
s anyagi
ó közep-
érett-
léhat is.

Tel. I. 124-47.

tmény

mercials (ipr és
Geo. Niculesa 2.
Kereskedelmi Tör-
gyző közbenjötti
veszélyére 1926.
u. 5 órákor saját
lá bocsátja, eset-
ves festők (Lilian
nényeit és bronz-
al passát, nagy-
panama- és szalma-
és árnk leltával
a hivatalos órák
yak egyenként az
rtelnék árverés alá.
o vételilletéssel és
val együtt kész-
velési Bank r. t.

edelmi Bank r. t.

gyári

és,

kből, teljesen
kezdő fizet-
el.

db. 6/60-as
db. 7/50-as
db. 12/60-as
db. 6/80-as
db. 6/20-es
db. 10/70-es
2-12 spindli be-

ra rendelkezé-
ésora, amely

millió

Cim a kiadóban.

Révész Ernő
svásárhely

onfejgyár
telep. Szikvizek és
gek, valamint min-
k gyári raklára.
Régi fejek át-
elnyösebb árban.

Szerkesztőség kiadó-
hivatala és nyomda
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
u. Pop (Brassai-utca) 10
Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
977, 228 és 1047
Es. N. Sz. — — — 228

Egy szám ára pályaudva-
ron és vidéken is lej 5
Bukarestben — — 5

UJ KELET

ZI SIDÓ-POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — 290
Egy hónapra — — 100
Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejfel drágább

Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 40—
Évi szám ára — ck 2—

1926 február 22 Hétfő

Cluj-Kolozsvár * IX. évfolyam * 39 szám

5686. Adár 8

Távozik a kormány?

Bucuresti-Bukarest, február 20. Politikai kö-
rben bizonyosra veszik, hogy a kormány mielőbb
levonja a közéleti választások konzekvenciáit és
átadja helyét. Jólértesült körök a következő kom-
binációról tudnak: Alexandru Constantinescu, aki
Bratianu Junelt betegsége alatt helyettesíté, azt ja-
vasolta az ellenzéknek, hogy kössenek fegyverszü-
netet a kormánnyal. A kormány március 1-ig ke-
resztülküzi a választójogi javaslatot és aztán csak
mint girant-kormány vezeti tovább az ügyeket, az
általános választások kiírásáig.

Szabadlábba helyezik a Focker-panama íróvadászt

(Cluj Kolozsvár, február 20. Az Uj Kelet tu-
dósítójától) Emlékeztetünk meg az a szinte páratlan
botrány, amely a Hollandiából rendelt katonai re-
pülőgépek miatt keletkezett. Tekintettel arra, hogy
az új gépek kipróbálásakor egymást érték a re-
pülőkatasztrófák, nyilvánvaló lett, hogy a Focker-
cég rossz gépeket szállított. Többrendbeli interpel-
láció hatása a kormány vizsgálatot indított a
repülőgépek bevásárlásával megbízott katonai szak-
értők ellen. A vizsgálat eredményeképpen a repülő-
alkulatoknál nagy személyi változások történtek
és ez a fegyvernem éppen most van alapos átszer-
vezés alatt.

A napokban azután újabb szenzációt hozott az
ügy. Bizonyos chifre táviratok miatt letartóztatták
Jurgea Negulesit, a Focker cég bukaresti vezér-
képviseletét, aki többmillió lejt kapott megbízóitól
titkos celokra. Hivatalos közlés szerint az eljárás
még nem indult meg Jurgea Negulesi ellen, mert
a katonai ügyészség olyan adatok birtokába jutott,
amelyek azt látszanak bizonyítani, hogy a Hollan-
diából jött pénz nem a repülőgép-ügyben megvesz-
tegetésekre szolgált, hanem egy kémszervezet finan-
szírozására. Ecoronu tábornok és Nicolau tábornok
csak informatív jelleggel fogják folytatni Jurgea
Negulesi kihallgatását arra a három tisztre vonat-
kozólag, akik szintén bele vannak keverve a Foc-
ker ügybe. Ezzel szemben Rusinsky ezredes, aki
eddig a légi hadseregnél teljesített szolgálatot, a
Focker panama ügyében kijelentette, hogy a vizs-
gálatnak most feltétlenül világosságot kell derítenie
az egész Focker géppügyre, annál is inkább, mert
tudomása van arról, hogy nagyon sokan kaptak
közvetítési díjat a cégtől.

A „Cuvantul” nyilatkozta, hogy a kém
kedéi ügyet csak azért ráncigálták elő, mert így
akarják elcsékesíteni a Focker-panamát. Megbízható
értesülések alapján a lap azt is közli, hogy Marda-
rescu tábornok visszatért utjáról, amelytől újabb le-
tartóztatásokat vártak és az egész ügy tisztázódását.
Ehelyett azonban — írja a „Cuvantul” — Marda-
rescu azt javasolta Ecoronu tábornoknak, mivel
ténybeli bizonyítékok ugyem merültek fel, helyezze
szabadlábba Jurgea Negulesit. Erre vonatkozólag
már intervenció történt Bratianu miniszterelnöknél
is, aki nagyon érdeklődik az ügy összes részletei
iránt.

Hétfőn összeül a parlament

Bukarest, febr. 20. A hétfőn ismét összeülő par-
lament elsősorban a választójogi és a kultuször-
vényjavaslatot veszi tárgyalás alá. A kultuszjavaslat
letárgyalása azért szükséges, hogy a konkordátumot
alkírthassák, illetve perfektuálhassák.

Transzjordánia pénz- ügyminiszterét kiutasították Palesztinából

Jeruzsálem, febr. 20. A hatóságok felszólítot-
ták Achmat Halmi pasát, Transzjordánia volt pénzügy-
miniszterét, hogy hagyja el Palesztina területét. A pasa,
arra való hivatkozással, hogy Sichemben született,
nem engedelmesskedett a felszólításnak és bejelen-
tette, hogy csak az erőszaknak enged.

Győzött a demokrácia

Írta Marton Ernő

Öt napja után a ránk kényszerített néma-
ságnak ismét szólhatunk a mi olvasótáborunk-
hoz: Erdély zsidó népéhez. E mozgalmas sors-
döntő időkben öt napig hallgatásra ítélték ben-
nünket, a legnagyobb, a legsúlyosabb bünte-
téssel sújtottak, amely ujságot érhet: munka-
társaink kezéből kiragadták a tollat, műhelyeink-
ben megállították a serény munkát, a gépek
zakatolását s amikor körülöttünk egy sorsdöntő
mérkőzés hangos zivaja zajlott, mi némaságra
kárhóztatva, nem szólhattunk olvasó táborunk-
hoz, népünkhöz, mert beszédes ajkainkra száj-
kosarat tett az erőszak. A nyomdánk bezárását
elrendelő rendőri végzés tűzbiztonsági és köz-
egészségügyi okokra hivatkozott, de nem volt eb-
ben az országban egyetlen ember sem, aki ne lett
volna tisztában már az első pillanatban a renDELKE-
zés igazi okaival. Az Uj Kelet volt az egyetlen
nagy magyarnyelvű lap Erdélyben, amely
nyíltan és férfiasan a zsidó választási blokk
álláspontját téve magáévá, a demokratikus el-
lenzék mellé állott a választási küzdelemben.
A hatalmon levő párt nem bírta elviselni a mi
nyílt igazsághirdetésünket és megriadt annak
várható hatásaitól. Mindenáron, minden esz-
közzel el kell némitani ezt a hangot! S az is-
meretes rendőri intézkedéssel ez sikerült is.

Nem először ért most bennünket a hűs-
geink sújtó keze. Már több ízben ragadták
ki kezünkből a tollat és több ízben próbál-
ták porba tiporni azt a zászlót, amelyet az Uj
Kelet emelt magasba. Különös játéka a vé-
zetnek: ennek a lapnak, az Uj Keletnek sorsa
és életutja valóságos szimbóluma lett a zsidó
sorsnak. Mi vagyunk a tömegdüh levezető
csatornája, mi vagyunk a hatósági önkény sza-
badmadara, mi vagyunk a szálla, mi vagyunk
az útközöpon, minket zaklatnak, minket zu-
nak szét, minket némitanak el és azért mégis
megvagyunk, a porba sújtanak és feltámadunk,
összetörnek és mégis feltámadunk, mert van
bennünk valami, amit nem pusztíthatnak el,
amit nem zuzhatnak össze, amit nem némit-
hatnak el: a tiszta eszme és az örök igazság.

Nem akarunk most méltó kritikát gyako-
rolni ama hatósági intézkedés fölött, amely
öt napra eltiltott bennünket a szó jogától,
attól az elemi jogtól, amelyet sajtószabad-
ságnak neveznek, de megállapítjuk, hogy
a kormány ezzel a brutális intézkedéssel sok-
kal többet értett önmagának és a liberális
párt választási esélyeinek, mint amennyit az
ellenzéknek akart ártani. Mert ezek a lapné-
mitások mindennél beszédesebben mutatták
meg az ország nagy tömegei előtt a kormány
igazi arculatát és azt az elnyomó tendenciát,
amely a kormány minden intézkedéséből ki-
árad. A néma Uj Kelet talán döntőbb propa-
ganda volt az ellenzék mellett, mint a beszélő
Uj Kelet. Ránk nézve pedig egyenesen fel-
emelő érzés volt, amidőn láttuk azt a néma
megdöbbenést, amelyet lapunk betiltása az er-
délyi zsidóságból kiváltott és azt a hűséges ra-
gaszkodást, amelyet az erdélyi zsidóság az Uj
Kelet és az általa képviselt eszme iránt tanu-
sított. De nemcsak a zsidóság, az ország egész
demokratikus közvéleménye és sajtója egy-
hangu felháborodással tiltakozott a sajtószabad-
ság e nyílt megsértése ellen.

A tegnap lezajlott közéleti választások ered-
ményei bizonyítják a legjobban, hogy az Uj
Kelet valóban az erdélyi zsidóság lelkének
igazi megszólaltatója s hogy egy eleven, állan-
dóan növekvő kölcsönhatás van meg e lap és az
olvasók nagy táborá között. Az erdélyi zsi-
dóság tulajdonképpen most állotta meg az első

politikai tűzpróbát. És büszkén hirdethetjük
világgá: becsülettel állotta meg. Számtalan idő-
beli és technikai nehézség ellenére is imponáló
egységgel és fegyelmelzettel követték a zsidó
tömegek a központi zsidó választási blokk ha-
tározatát. Abban, hogy a demokratikus ellenzék
a legnagyobb erdélyi városokban oly imponáló
fölénnyel győzött, jelentős része van a zsidó-
ságnak is. A zsidóság, amelyről eddig azt hit-
ték, hogy csak megalkuvó kormánypolitikát képes
folytatni s amelyet éppen ezért nem is vettek
soha komolyan számításba az ország politikai
életében, most ime megmutatta, hogy nem
engedi magát többé politikai játékszerként
kezelni, hogy számarányának és teherviselésé-
nek megfelelően ő is részt akar venni saját
sorsának intézésében. Az erdélyi zsidóság ezen
a választáson jelentkezett először, mint önálló
— és az eredményekből láthatóan elég súlyos —
tényező az ország közéletének porondján. Ma
már minden egyes párt tudni fogja Romániá-
ban, hogy a zsidóságot nem lehet *quantité*
*negligeable*nek tekinteni, amellyel olcsó politikai
vásárt lehet folytatni. És az a tény, hogy ezen
a választáson nem a kormány oldalán, hanem
éppen a minden képeletet felülmúló hatósági
nyomás és megfélemlítés dacára is az ellenzék
mellett küzdött, még teljesebbé teszi az erdélyi
zsidóságnak ezt a politikai önmancipációját.

Az erdélyi zsidóság azzal a párttal indult
a választási harcba, amely meggyőződésünk sze-
rint az igazi erdélyi román népet képviseli s
amelynek a demokráciáról vallott elvei bizta-
tást nyújtanak arra, hogy ez a párt kormányra-
kerülése esetén orvosolni fogja azt a számos
igazságtalanságot és sérelmet, amelyet a jelen-
legi kormány a zsidóság ellen elkövetett. Az
a megegyezés, amelyet a központi zsidó vá-
lasztási blokk kötött a nemzeti párttal, kétoldalú
szerződés jellegével bír. A szerződés egyik oldalát
a zsidóság becsülettel teljesítette. Most a másik
oldalon van a sor. Biztosak vagyunk benne és
elvárjuk, hogy a román nemzeti párt és az
egész egyesült ellenzék kellőképpen méltányolni
fogja ezt a nagy politikai segítséget, amelyet
az erdélyi zsidóság most nyújtott neki. Nem
tévesztheti el a hatását a román nép széles
tömegei előtt sem az a komoly, öntudatos és
mégis lojális magatartás, amelyet az erdélyi zsi-
dóság most mutatott. Hiszünk, hogy az ellen-
zék pártok a mostani küzdelemben egy új
értéket fedeztek fel, egy értéket, amely tisztes-
séggel és lelkes odaadással akarja szolgálni az
ország javát és ez az érték: a zsidóság.

Reméljük és elvárjuk, hogy az a meleg
fegyvertársi viszony, amely a választások tar-
tama alatt oly szilárdnak bizonyult, az élet
hétköznapjaiban sem fog meglazulni és hogy a
megkötött kétoldalú szerződés másik oldala is
realizálva lesz. A nemzeti párt vezetési ezekben
a napokban azt a magas és emelkedett szelle-
met mutatták, amelyből a gyulafehérvári pon-
tok fakadtak. Ezzel a szellemmel mereven el-
lenkezik minden elnyomás, minden reakció és
minden felelős, vagy felelőtlen erőszak. Az
az óhajunk, hogy ezt a szellemet, a meg-
értésnek és a békés együttműködésnek ezt
az atmoszféráját erősítsék meg és terjesszék
el az egész országban. Az a kivánságunk, hogy
szűnjék meg vegre a gyulólkodásnak és izga-
tásnak az a romboló munkáj, amely már évek
óta mérgezi ennek az országnak békés közle-
tét. Hogy ez megörömhessék, ez mindenek-
előtt a most győzelmet arató ellenzéki pár-
toknak és különösképpen a román nemzeti pár-
tnak feladata.

E pillanatban még nem tudjuk, miként alakul a közeli jövőben az ország belpolitikai helyzete. Alkotmányos államban parlamentáris szokás szerint ilyenkor a kormány le szokott mondani. A mi álláspontunk azonban független a kormányoktól és az uralkodó rendszerektől, mi békét és szabadságot akarunk, akarjuk az emberi és népi jogok tiszteletbentartását s a mostani választásokon erről az erős akaratunkról tettünk tanubizonyosságot.

IRÓK ÉS IRÁSOK

Az árnyhalász

Jean Sarment drámája. (A „Genius” kiadása Budapesten)

Az árnyhalász egy fiatal ember: Jean, aki megolygatott idegekkel menekül haza Párisból cselédja vidéki birtokára. Mire hazaér, már semmire nem emlékszik. Egész addigi élete, amelyet a zúgó világvárosban töltött, alámerült a tudatában. Ebben a levért állapotban találkozunk vele. Anyja felő gondoskodással veszi körül és azon töpreng, hogyan szerezhetné vissza fiának a boldogságot. Egy régi viszony jut eszébe, amelyet Jean még Párisban szőtt, szerelme egy fiatal lányhoz, Nellyhez. Az anya azt hiszi, hogy ha ezt a leányt lehozza ide a birtokra, talán sikerülni fog felderíteni vele fia leáldozó napját.

Nelly meg is érkezik, egy püspök, Lescure ur, kíséretében, aki valamikor Jean anyjának udvarolt. Ez a régi liaison, amely már a múlté, finoman kisíri végig az egész könyvet. Talajdonképpen ugyanaz ismétlődik meg a fiataloknál. Egy passzív szerelem, beteges, amelynek alig van valami köze az egészséges érzékekhez. Jean felismeri Nellyt és lassanként egész párisi élete újra megelevenedik előtte. A gyógyulás utban van. Kezd emlékezni, újra maga elé tudja képzelni az elmúlt napokat és már arról beszélnek, hogy megesküsznek.

Jeanna azonban van egy bátyja, René, egy komorhangulatú építész, aki állandóan elégedetlen sorsával. Ez az erős legény beleszeret Nellybe. Amikor észreveszi, hogy a leány kissé túlságosan is jól játsza szerepét, amellyel öccse egészségét van hivatva helyreállítani, figyelmezteti, hogy kissé messzire ment, jó lesz abbahagyni. És egy melet talál ki Jean számára, hogy ez a Nelly nem is az, aki ő Párisban szeretett, ez egy másik leány, aki éppuhozzá hasonlít az ő Nellyjére, de semmi egyéb és csupán azért hívták ide, hogy ápolónői szerepet töltsön be Jean mellett. René, akinek alakját az író leginkább homályban tartja, okozza tulajdonképpen a tragédiát a darabban. Ez az éhes és konok férfi, aki az első jelenetekben még gyöngéd fivérnek mutatkozik, később mindinkább kivetkőzik a testvéri szeretetből és kegyetlenül halálbahajszolja öccsét. Mihályt észreveszi, hogy Jean meggyógyult és hogy Nellyhez való viszonya kilép az ápolónővel szemben érzett gyöngédség kereteiből, lelkiismeretlenül ragadja el előle Nellyt, aki Jeant már már új életre indítja. Sarment talán maga is meggyűlölte darabjában ezt a szereplőjét — egészen eljéti és alig foglalkozik vele.

A szegény fiú most már valóban kételkedni kezd. Az amúgy is gyöngé idegzetű fiuban marcangoló lélekanalízis megy végbe és állandóan úgy tesz, mint aki még jobban akar emlékezni, de nem tud, agya felmondja a szolgálatot. Mindenféle árnyak suhannak el a homloka mögött és ő folyton összehasonlít. A végén teljesen megzavarodik, kimegy a folyóhoz és revolverrel lö a halak árnyékára. Jól nevezte el Sarment árnyhalásznak. Mintha kissé mindannyian azok volnánk, tele emlékekkel és suhanó rémekkel, akikre belső tudatunk parittyáival lövöldözünk. Szegény Jean addig vadászik az árnyéka, amíg a legkomorabbat, a legkiszértöbbit, saját maga is agyonlövi.

A huszonnégy éves Sarment nagy művész. Ez az

Nagy harisnyavásár

mélyen leszállított árákkal

K ötött harisnya, minden színben.....	Lei 25
Flohr harisnya, minden színben.....	Lei 58
Mu szlin harisnya, divatszínben.....	Lei 69
Cé rna-muszlin, minden színben.....	Lei 98
S elyemfátyol harisnya, minden színben.....	Lei 125

BLATI -- Főtér 13. szám

D ivatkozottukban és kötöttárakban óriási választék.

egész francia generáció, amely most kelt életre, Gerald és Sarment és még egy csomó fiatal — ugylászik dacol a kor racionalizmusával és csak azt rezonálja, ami gyöngéd és szenzibilis. A finom lelkek elmenekültek az abszolút művészethez. Jól esik ezekben a zivatáros időkben a lelkek ily finom elhajlásait ügyelni. Sarment és Gerald felé fordul ma minden lélek. Mert mindannyian betegek vagyunk egy kicsit és ezek a fiatal franciák mintha nagyon jól ismernének bennünket. Jól esik a simogatásuk és kissé elnyugszunk.

Az Árnyhalászt nagy sikerrel játszották a világ összes színpadain. Magyar nyelven először a budapesti Belvárosi Színház mutatta be. A fordítást Bárdos Artur végezte teljes átértéssel. Sarment drámája az Uj Kelet könyvostályánál kapható.

LORANT MIHÁLY: A BÉLYEG. Minden bélyegyűjtő öszinte örömmel fogadhatja az

A magyar ellenzék új attakot kezd Bethlen ellen

Végleg meghiusult az egységes párttal való kompromisszum. Rövidesen újból plénum elé kerül a frankügy. Bethlen március elsején Genfba utazik. Bécsből rendeltek a frankhamisító-gépet

(Budapest, február 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A frankhamisítás ügye az utóbbi öt napban ismét felélénkült. Erre elsősorban az adott okot, hogy Vázsonyi Vilmost, az ellenzék vezérét, aki a frankhamisítással szemben tudvalevőleg rendkívül éles álláspontot foglal el, két ébredő fiatal ember, Molnár Ferenc és Vannay László, inzultálta. Az inzultus a Teréz-köruton történt, abban a pillanatban, amikor Vázsonyi kilépett lakásából és be akart szállni autójába. A fiatal emberek hozzágróttak és mielőtt még Vázsonyi védekezhetett volna, botjukkal megütötték. Azonnal csődület támadt, körülfogták a merénylő fiatal embereket és az egyiknek éppen abban a percben fogták le a karját, amikor revolveréhez akart nyulni, hogy Vázsonyit lelője. A megtámadott politikai rendkívül férfiasan viselkedett és minthogy rögtön gyanította, hogy támadót felbérelték, többször így kiáltott rájuk: „Mondjátok meg, ki küldött benneteket! Csirkefogók... azt mondjátok meg, ki bérelt fel benneteket ellenem!” Időközben rendőrök érkeztek a helyszínre, akik a merénylőket bevitték a főkapitányságra. Az összegyűlt tömeg lelkesen ültette a szerencsésen megmenekült Vázsonyit.

Az afférnak folytatása lett a parlamentben. Vázsonyi éleshangu beszédet tartott, amelyben leleplezte azt a bünszövetkezetet, amely a frankügy mögött áll. Az ellenzéki képviselők lelkesen tüntettek Vázsonyi mellett. Nyílt kifakadások hangzottak el arról, hogy az ébredők még mindig szervezkednek és hogy állítólag tizenöt ezer diák esküt tett Gömbösnek, hogy a frankhamisítás botrányának szegyenét megtorolják a zsidóságon. Vázsonyi ezzel kapcsolatban védekezett az ellen a vád ellen, mintha ő összepaktált volna Sauerweinnal, a „Matin” szerkesztőjével. Sauerwein csupán rövid időt töltött lakásában és akkor is nem a frankügyről, hanem a királyi családról volt szó, amelynek Sauerwein egyik leghűbb embere volt. A parlament ülése nyílt botrányba fulladt, az ellenzéki képviselők összeverekedtek a fajvédőkkel. Közben állandóan éles közbeszólásokat lehetett hallani, amelyekben a kormány lemondását követelték.

A frankügy rendőri részében fordulatot jelent a régen közzétett Artur Schultze letartóztatása. Schultze Berlnben fogták el és kihallgatása alkalmával bevallotta, hogy Windischgrätz már 1923-ban felkérte őt a frankhamisításban való részvételre. A frankhamisítást Schultze kizárólag politikai ügynek deklarálja, amelyről a kormány is tudott.

Mi érkezett táviratainkat az alábbakban adjuk:

Örültne nyilvánlják Vázsonyi egyik merénylőjét

Vázsonyi Vilmos merénylőit a rendőrorvos ma megvizsgálta és Vannay Lászlót őn- és közveszélyes örültnek nyilvánította, míg Molnár Ferencről megállapította, hogy beszámítható. A rendőrség ezek után intézkedett, hogy Molnárt szállítsák át az ügyészségre, Vannayt pedig utalják be az angyalföldi elmeorvó-intézetbe.

első rendszeres magyar bélyegkönyvet, amely most jelent meg az Athenaeumnál, Loránt Mihály, a kitűnő filatális tollából. Megismertet ez a könyv a bélyeg minden fájával, a gyűjtés minden ágával, a nemzetközi bélyegkereskedelem ezer vonatkozásával, a csere sok-sok lehetőségével; feltárja mindazokat a szempontokat, amelyeket az államok, bélyegeik kiadásánál, szem előtt tartanak, rámutat a bélyegek hamisítására s az ellenük való védekezésre, végül szakmutatót, valószínű filatális Baedekert közöl, amely utbaigazit a külföldi és magyar bélyeggyűjtők, bélyeggyűjtés és társaságok között. Loránt Mihály könyve az első magyar munka a bélyegről, amelyben kezdő és haladó, laikus és szakértő egyaránt megtalál mindent, ami érdekli. Loránt Mihály könyve az Uj Kelet könyvostályánál kapható.

Amikor az ügyészség értesült a rendőrség intézkedéséről, azonnal közbelépett és úgy rendelkezett, hogy mindkét merénylőt először az ügyészségre hozzák át. Ez nemsokára meg is történt. Vannayt és Molnárt zárt konfliktusban vitték be a Markó utcái ügyészségre, ahol Molnárt letartóztatottnak nyilvánították, Vannayt pedig újból megvizsgálták. Ez a vizsgálat is megállapította, hogy Vannay demencia preoxban szenved, mindazonáltal elálltak attól, hogy elmeorvóintézetbe szállítsák és úgy határoztak, hogy előbb meghallgatják a törvényszéki orvos véleményét és csak aztután döntenek véglegesen Vannay beszámíthatatlanságáról.

Újra plénum elé kerül a frankügy

A legutóbbi nemzetgyűlési vita alkalmából Payer Károly szocialista képviselő többiben erősen megsértette a házszabályokat, amiért is az elnök harminc napra kizárta a parlamentből. A szocialdemokratáknak ma rendkívül ülése foglalkozott Payer kizárásával és elhatározta, hogy abban az esetben, ha a nemzetgyűlés nem vonja vissza ezt a rendelkezését és Payer nem engedi be az ülésekre, megváltoztatja eddigi tartózkodó magatartását és újból a plénum elé viszi a frankügyet.

Ellenzéki ülés az Abbáziában

A péntekről szombatra virradó hajnalban az ellenzéki pártvezérek, Vázsonyi Vilmos elnöklésével, rövid ülést tartott az Oktogon-téri Abbázia kávéházban, ahol elhatározták, hogy Bethlen ellen újból kiméletlen harcot indítsanak. Erre az elhatározásra főleg az vezette az ellenzéki politikusokat, hogy az egységespárttal folytatott kompromisszumos tárgyalások az utóbbi napokban végleg felborultak. Vázsonyi javaslatára a frankügy újból a nemzetgyűlés elé kerül, amely azt most már 12—16 óras üléseken fogja tárgyalni, előreláthatólag óriási viharok közepette.

Bethlen Genfba utazik

Bethlen miniszterelnök, az eddigi program szerint, március 1-én indul Genfba, az ottani népszövetségi tárgyalásra. A miniszterelnök csak Bui János pénzügyminisztert, két titkárát és a miniszterelnökség néhány oszályfőnökét viszi magával. A parlamenti bizottság, amely munkájával már elkészült, csak Bethlen visszaérkezése után terjeszt jelentését a nemzetgyűlés elé.

Budapest, február 20. Lapzártakor érkezetti távirat szerint a frankhamisításnál használt gépet Bécsben, a Burggasseban, egy „Karmine” nevű gépkereskedésben vásárolta. A rendelést Gerő László adta fel.

Hencsertakarók,
brokátok, butorszövetek legolcsóbb
bevásárlási forrása Back Bernát,
Oradea-Mare, P. Regina Maria 1.
Telefon 9-55

Az ors

Bukarestben,
a politika-men

(Cluj Kolozsv tudósítójától.) A egész ország területén jelentős fordulatok előkaszítások megjelölésének megfelelő hely Nagyátolták a választások nagygyakorlásának az ország nagyvel az ellenzéki

Az

BUKAREST

Érvényes szavazattal esett az egyesület a liberálisra. A oszlottak meg a vezető sárga ker. ben a zöld a kék a fekete

Ugyanilyen az ellenzéki listajelentés város

KOLOZSVÁ szavazatot adtak esett az ellenzéki rális listára.

TEMESVÁR jegyzékekben 1 közül 13.416 szavazati választás lenzéki listára 9 szavazatot esett.

NAGYVÁRA delem után az e többséggel. Lea Ebből 4560 az e tára esett. Megs

GYULAFEH többséggel győzött Az ellenzéki listahivatalos lista 2

SZAMOSUJ sokon az ellenzéki annyi szavazatot rális lista.

BRASSÓ: 6 szavazatot kapott a szavazatot az ellenzéki

NAGYSZEBI kisebbségben ma ből 3652 esett a kapott az egyesület lista.

BESZTERCE val szemben az lut többséget. A

ARAD: 8110 szavazatot kapott pedig az ellenzéki

MAROSVÁS. zat mellett 1557 listára.

SZÁTMÁR: leg visszautasított egyhangulag pro

DÉVA: Hetv liberális lista. 627 az ellenzéki

DICSŐSÉNY a liberális listára ZILAH: Elle listát egyha klarálták.

SZILÁGYSO ellenében győzött NAGYSZALÓ magyar lista győ

Az ország összes nagyvárosaiban imponáló győzelmet aratott az egyesült ellenzéki blokk

Bukarestben, Erdély, Bánát, Bukovina és Bezsarabia fővárosaiban ellenzéki községi tanácsokat választottak. A falvakban a politika-mentes községi listák győztek. A nemzeti párt főtitkára nyilatkozik a választási eredményekről. A Magyar Pártot meglepte a választás eredménye

(Cluj Kolozsvár, február 20. Az Uj Kelet tudósítójától) A községi választások tegnap az egész ország területén lezajlottak. Az eddig beérkezett jelentések szerint Erdélyben sehol sem fordultak elő komolyabb incidensek és a választások nagyjában a választási törvény előírásának megfelelően folytak le. Talán az egyedüli hely Nagenyenyed, ahol a hatóságok meggátolták a választók nagy többségét szavazatuk gyakorlásának jogában.

A választás legnagyobb szenzációja az, hogy az ország nagy városában egy-kettő kivételével az ellenzéki listák győztek imponáló fő-

lényel. Ugy az ország, mint az egyes ország-részek fővárosaiban ellenzéki városi tanácsokat választottak. Az erdélyi városok választási eredménye a legkínosabbban a Magyar Párt vezetőségét érintette, amelynek ezek a választások hosszú időre keserves tanulsággal fognak szolgálni. A magyar szavazótömegek tekintélyes része ugyanis minden pártfegyelem ellenére benső meggyőződésük szavát követte és inkább távoltartotta magát, mintsem a reakciós liberális kormányra adja szavazatát.

A választások mérlegelt beérkezett jelentéseink alapján itt adjuk:

Az ellenzéki lista győzött a következő városokban

BUKAREST. Az ország fővárosában 22 259 érvényes szavazatot adtak le. Ezek közül 15 310 esett az egyesült ellenzéki listákra, 6949 pedig a liberálisra. A főváros négy kerületében így oszlottak meg a szavazatok: Az első ugynevezett sárga ker. ben az ellenzék 5081, a kormány 2656 a zöld " " " 3165, " " 1422 a kék " " " 3186, " " 1517 a fekete " " " 3878, " " 1354

Ugyanígy fölényt szótöbbséggel győzött az ellenzéki lista az ország csaknem valamennyi jelentősebb városában.

KOLOZSVÁR: Az összes kerületekben 7565 szavazatot adtak le. Ezek közül 4633 szavazatot esett az ellenzéki, 2932 szavazatot pedig a liberális listára.

TEMESVÁR: A temesvári választói névjegyzékekben 15 765 választó szerepel. Ezek közül 13 416 szavaztak le, tehát csaknem valamennyi választásra jogosult leszavazott. Az ellenzéki listára 9497, a liberális listára 3596 szavazatot esett.

NAGYVÁRAD: Nagyváradon heves küzdelem után az ellenzéki lista győzött 158 szótöbbséggel. Leadtak összesen 9235 szavazatot. Ebből 4560 az ellenzéké 4402 a liberális listára esett. Megsemmisítettek 91 szavazatot.

GYULAFEHÉRVÁR: Gyulafehérváron óriási többséggel győzött az egyesült ellenzék listája. Az ellenzéki lista 1388 szavazattal szemben a hivatalos lista 225 szavazatot ért el.

SZAMOSUJVÁR: A szamosújvári választásokon az ellenzéki lista több, mint négyszerannyi szavazatot ért el, mint a hivatalos liberális lista.

BRASSÓ: 6176 szavazatot közlül 3248 szavazatot kapott a magyar-szász lista, 2508 szavazatot az ellenzék, a liberális lista 420 at.

NAGYSZEBEN: A hivatalos lista elenyésző kisebbségben maradt. A leadott 5875 szavazatból 3652 esett a szász listára, 1466 szavazatot kapott az egyesült ellenzék, 757-et a hivatalos lista.

BESZTERCE: Az egyesült ellenzék listájával szemben az önálló szász lista kapott abszolút többséget. A liberális lista majdnem semmi

A liberális lista győzött a következő városokban

ARAD: 8110 érvényes szavazatot közlül 4486 szavazatot kapott a liberális, 3624 szavazatot pedig az ellenzéki lista.

MAROSVÁSÁRHELY: 2160 liberális szavazat mellett 1557 szavazatot esett az ellenzéki listára.

SZATMÁR: Az ellenzéki listát tudvalevőleg visszautasították és így a liberális listát egyhangulag proklamálták.

DÉVA: Hetvenegy szótöbbséggel győzött a liberális lista. 698 szavazatot esett a liberális, 627 az ellenzéki listára.

DICSŐSZENTMARTON: 543 szavazatot esett a liberális listára és 319 az ellenzékire.

ZILAH: Ellenzéki lista hiányában a liberális listát egyhangulag megválasztották deklarálták.

SZILÁGYSOMLYÓ: 808 szavazattal 228 ellenében győzött a liberális lista.

NAGYSZALONTA: A választás a liberális-magyar lista győzelmével végződött.

szavazatot sem kapott.

MEDGYES: Az önálló szász lista óriási fölényrel győzött.

SEGESVÁR: Óriási választási küzdelem után a szász lista győzött.

SZÁSZVÁROS: A szászokkal szövetséges ellenzéki lista abszolút többséget nyert. A kisebbségi helyeket (6 tanácstagságot) cizista lista nyerte el a hét szavazattal kisebbségben maradt liberális magyar listával szemben.

NAGYBÁNYA: Az ellenzéki lista 200 szótöbbséggel győzött a hivatalos lista fölött.

ERZSEBETVÁROS: Az ellenzéki lista fölényesen győzött.

LUGOS: Az ellenzéki lista heves küzdelem után győztes maradt.

JASI: Moldova fővárosában az ellenzéki lista 6867 szavazattal győzött 2330 liberális szóval szemben.

GALAC: Az ellenzéki lista 6950 szavazattal szemben a liberálisok mindössze 2287 szavazatot értek el.

KONSTANCA: 4002 érvényes szavazatot közlül 3008-at kapott az ellenzék és 994-et a kormány hivatalos listája.

BRAILA: Az ellenzék 3706 szavazattal győzött 1733 liberális voks ellen.

KRAJOVA: Az ellenzéki lista 2405 szavazattal győzött 1908 szavazatot ellen.

CSERNOVITZ: Bukovina fővárosában fölényt győzelmet aratott az ellenzéki lista. 4887 ellenzéki szavazattal szemben 1938 esett a hivatalos listára.

KISENEV: Beszarabia fővárosában 5689 ellenzéki szavazattal szemben 1402 szavazattal kisebbségben maradt a liberális lista.

A hivatalos belügyminiszteri jelentés szerint Beszarabiában minden városban az ellenzéki lista győzött.

Tighina, Harlan, Alexandre, Soroka és a többi beszarabiai városokban elenyésző kisebbségben maradt a kormány listája.

Pótválasztásra kerül a sor a következő városokban: Torda, Ploesti, Roman, Bacau, Piatra-Neamt, Giurgiu, Ramnicu Sarat, Targoviste, Pitesti, Siliistra, Caracal, Tulcea, Ramnicul-Valcea és Harsova.

A falvak választási eredményei

A belügyminisztériumhoz érkezett jelentés szerint a falvak óriási többségében az ugynevezett hivatalos listák győztek. Ezeknek a listáknak természetesen nincsen liberális színeztük, minthogy a falvakban a legtöbb helyen politikamentesen állították össze a községi tanácsokat.

Hunyadmegyében 14 községben hivatalos, 4 községben ellenzéki lista ment keresztül és

egy községben a választást szabálytalanságok miatt megsemmisítették.

Valcea megyében 72 község hivatalos, 10 ellenzéki listát szavazott meg és 4 községben pótszavazás lesz.

Teucui megyében 57 községben liberális, 9 ben ellenzék győzött.

Ilfov-megyében az ilfovi járásban az ellenzék győzött minden községben, az oltenitzi járásban ugyancsak az ellenzék győzött.

Patna-megyéből heves választási harcokról érkezik jelentés. Negrilesti községben súlyos összeütközés volt, amelynek 3 sebesült és 1 halott áldozata van.

Bazargic-ban, Pitestiben az ellenzék győzött, Szilisztrában, Giurgiuiban és Craiovában pótválasztás lesz.

Aradon az egységes és zárt sorokban felvonult magyar választók a polgári blokk listáját vitték 3700 szavazattal győzelemre. Az összesen leadott 4600 szavazat közül.

Kisjenőn óriási izgalmak közepette zajlott le a választás, hol a polgári blokk, hol a nemzeti párt vezetett, végül a liberális lista győzött 7 szótöbbséggel.

Szemlakán a nemzetipárti lista győzött 461 szavazattal a polgári blokk 224 szavazatával szemben.

Ópécskán a nemzeti párt 592 szavazatot kapott a polgári blokk 249 szavazatával szemben. Miután azonban a győzelemhez 610 szavazatra volt szükség, pótválasztást rendeltek el.

Nagylakon a nemzetipárti lista győzött 890 szavazattal a liberálisok 515 szavazatával szemben.

Magyarpécskán a liberális lista győz 1254 szavazattal.

Tornyan polgári blokk listája győz 764 szavazattal.

Temes-, Torontál-vármegyében 66 helységben a hivatalos lista győzött, 20 községben ellenzéki, míg 18 községben pártjellegnélküli lista került győzelemre.

Lippán az ellenzéki pártok listája győzött 769 szavazattal a liberálisok 312 voksával szemben. Az ellenzéki pártok listavezetője Bocu Sever.

Ilán tudósítónk távirata szerint megsemmisítő többséggel győzött a nemzeti párt listája.

Dornavatrán a hivatalos közegek terrorja következtében és segítségével a liberális lista győzött 816 szavazattal a nemzeti párt 533 szavazatával szemben.

Március elején megalakulnak községi tanácsok

A belügyminisztérium közlése szerint a városi és községi tanácsok március 3 és 7-ike között, a törvényhatósági tanácsok március 7-én alakulnak meg.

Az ellenzék körében a győzelem leirhatatlan örömet keltett. Az ellenzéki vezetők ma egész nap óriási ünneplésben részesítették.

Egy különös választási trükk

A reggeli lapokban, sőt a belügyminisztérium közlése szerint is Campulungban a liberális lista győzött.

Ez a hír nagy meglepetést keltett, mert mindenki úgy tudta, hogy ebben a városban egyáltalán nincsen helye a liberálisoknak. Délre küldt, hogy trükk történt. Mihalache kijelentette, hogy Campulungban a beérkezett jelentés szerint a nemzetipárti lista győzött, de a liberálisok, hogy a közvéleményt félrevezessék, Dinu Bratianu kérésére egy községet az ő körzetében ad hoc Campulungnak neveztek el s ebben a községben győzött a liberális lista.

Argetoianu, aki ma hagyta el a szanatóriumot, kijelentette, hogy a választások eredménye nem lepte meg. Pillanatig sem hitte, hogy nem az ellenzék fog győzni. Bosszantja azonban az a butaság, amivel a liberálisok a községi választásokat kezelték. A liberálisok képesek voltak arra, hogy a regátban az egyes községekben visszautasították az ellen-

kezd

újból plénumból rendelték

lt a rendőrség ptt és úgy rennylőt először az sokára meg is zárt konflisban szégre, ahol Molották, Vannayt a vizsgálat is emencia preox-lltak attól, hogy es úgy határoz- a törvényszéki n döntenek vég-anságáról.

erül a franbügy vita alkalmából iselő többiben okat, amiért is a a parlament- ma rendkívüli ásával és elha- ha a nemzet- rendelkezését és kre, megváltoztását és újból st.

az Abbaziában radó hajnalban onyi Vilmos el- az Oktogon-teri atározták, hogy n harcot indita- az vezette az az egységspárt- tárgyalások az ultak. Vázsonyi a nemzetgyűlés 12-16 óras áthatólag óriási

n Genfhe utazik gi program sze- az ottani nép- elnök csak Bui rát és a minisz- viszi magával. A jával már elké- után terjeszt

takor érkezetti nál használt gé- gy "Karmine" a. A rendelést

arók, legolcsóbb k Bernát, Maria I.

zék listákat és tisztára nevelés volt, hogy ott, ahol egyáltalán nincsen talaja a liberálisoknak, az önkényesen összeállított és egyetlen maradt listát győztesnek jelentették ki. Ez a választás bebizonyította, hogy Romániában csak az egyenes út politikáját lehet folytatni és aki erről az utról letér, az menten el-

A három legnagyobb erdélyi város új tanácsa

A három legnagyobb erdélyi és bánati városban, tehát Kolozsváron, Nagyváradon és Temesváron — mint azt fentebb már említettük — ugyanazok az ellenzéki blokk listája került ki győztesen a választásokból. Ennek alapján mind a három helyen az ellenzéki blokk 24 tagja kerül be a városi tanácsba rendes tag gyanánt, míg a kisebbségben maradt liberális-magyarpartí listából 6 rendes tag egészíti ki a 30-as tanácsot.

Eszerint a három legnagyobb erdélyi város új tanácsa a következőképpen alakult meg:

Kolozsvár

Mihali Teodor, Banescu Nicolae, Pordea Augustin, Nemes Ferenc, Fekete-Nagy Béla, Kovács Gyula, dr. Socol Aurel, dr. Lucian Sándor, dr. Hatiegan Emil, Bogdan Duica, dr. Prie Octavian, dr. Fischer Tivadar (zsidó blokk), Hubay Károly, dr. Boila Romulus, Schwartz Jakab (zsidó blokk), Bartalis Sándor, Szakács Kálmán, Osvada Vasile, Ujhelyi Ferenc, dr. Porutiu Valentin, Somodi Miksa (zsidó blokk), dr. Simru Alexandru, Kisfaludi Árpád, Terhes Gyula, Tuffli R. Richard, Oltean Peter, Janovitz Géza (zsidó blokk), dr. Serban Mihály, dr. Kertész Jenő (zsidó blokk) és Ehrenfeld Béla.

Kolozsvár városi tanácsában tehát helyet foglal: 3 liberális, 6 magyar, 7 nemzeti párti, egy parasztpárti, egy avereszkánus, 5 zsidó, 6 szociáldemokrata és egy a gazdasági blokk részéről.

Nagyvárad

Dr. Lazar Aurel, dr. Rozvány Jenő, dr. Popa György, Mavrodi Atanasiu, dr. Bárdos Imre (zsidó blokk), Czeller Lajos, Spitzer Benjámín (zsidó blokk), dr. Kiss Döme, Stern Sándor (zsidó blokk), Niculescu Nicolae, Köszegi Róbert, dr. Turla Miklós, dr. Egri Gergely, Ciordas János, dr. Simonka György, Genbáczy Frigyes, Bulla Károly, Schlinger Márton, dr. Erdélyi Sever, Sándor László, Crăciun Andrei, dr. Sándor János, dr. Ciacian Virgil, dr. Markovics

Dan Sever az ellenzéki blokk győzelmeiről

Munkatársunk ma felkereste a nemzeti párt hivatalos helyiségében dr. Dan Sever országgyűlési képviselőt, a párt főtitkárát, aki a községi választások eredményeiről és azok politikai jelentőségéről a következőket mondotta:

— Amikor a nyáron a mezőgazdasági választások idején az ország nagy többsége a kormány ellen szavazott, azt mondták, hogy ez csak fele az országnak, mert csak a földművesek szavaztak. A falu népe után most a városok is a kormány politikája ellen szavaztak. Megnyilatkozott tehát az ország másik fele is. Ezek után meg vagyok győződve róla, hogy a liberális kormány nem fogja megvárni az elégedetlenség még elemmentárisabb kitörését.

Meggyőződés és érdek

— Most, a küzdelem elején, örömmel konstátalom, hogy a meggyőződés sokkal szilárdabb alapja a politikai tömörüléseknek, mint az érdek. Az olyakat gáncsolt demokrácia önfegyelmességével és öntudatosságával bizonyára elfogja oszlatni az összes faktorok előítéleteit.

— De még nem vagyunk a harcok végén. A nagy összecsapások még csak ezután következnek. A közös front fényesen bevált. Még hosszú ideig fenn kell tartanunk az egységet, mert az a rezsim, amely ellen harcolunk, csak hosszú küzdelem után lesz végleg megsemmisítve.

Meg kell tartani az egységet

— Mindnyájunkat erre tanítanak a mai események, hogy a jogokat nem paktumok, hanem küzdelem útján kell kivívni. Ez az egyedüli de-

bukik. Lehet, hogy ezek után az egyesült ellenzék kerül a hatalomra. Lehet az is, hogy az új kormány is hibákat fog elkövetni, sőt butaságokat is, annyi bizonyos azonban, hogy annyi gazzságot, mint amennyit a liberálisok csináltak uralmuk alatt, a jövő kormány akarattal sem fog csinálhatni.

Ignác (zsidó blokk), dr. Bucico Coriolan, dr. Kocsán János, dr. Moskovits József, dr. Mangra Demeter, dr. Turi Kálmán, dr. Soós István. Póttazók: dr. Váradi Ödön (zsidó blokk), Pogány József, Vasserstrom Sándor (zsidó blokk), Bartha Ferenc, Hermann Sándor (zsidó blokk), Sonnenwirth Sándor (zsidó blokk), dr. Zigre Miklós és Flegmann Ármin.

Temesvár

Tomaseanu György, Muth Gáspár dr., Müller Kálmán, Hajdu Frigyes dr. (zsidó), Novák Traian, Cioban Pompiliu dr., Siebold Fülöp, Reiter József, Gabriel József, Irsai Nándor, Dobosán János dr., Smidt Ferenc dr., D. spöt Miklós, Karl Péter, Ungor Károly, Muncan Jenő, Ollinger Péter, Gruia Demeter, Crăciun György dr., Reiter Károly, Crăciun Victor dr., Sajló Keresztély, Vásárhelyi Imre (zsidó), Cosma Aurél, dr. Veteráni Viktor, Kun Richárd (zsidó), Stachlar Ádám, Klein Jenő (zsidó), dr. Georgevici Lucian.

Megpeticionálták a nagyváradai választást

Nagyváradon a kisebbségben maradt liberális magyarpartí blokk megpeticionálta a választásokat. Itt ugyanis az volt a helyzet, hogy a leadott 9235 szavazat közül 4560 az ellenzéki blokk listájára esett míg ezzel szemben a másik lista 4402 szavazatot kapott. Ezenkívül 91 szavazatot megsemmisítettek, 182-öt pedig különböző szabálytalanságok miatt nem fogadtak el. Eszerint tehát az ellenzéki blokk 33 szavazattöbbséggel győzött. A petíciót azon a címen adták be, hogy az összes szavazatokat figyelembevéve kell az többséget megszereznie a győzelmes listának, tehát a megsemmisített szavazatokat is beleértve. Természetesen ez az álláspont minden jogi alapot nélkülöz és így nem egyéb, mint a megbukott liberális-magyarpartí blokk komolytalan kísérletezése arra, hogy megsemmisíttesse azt a választást, mely az ellenzéki lista győzelmét eredményezte.

mokratikus felfogás. Csufos vereséget szenvednek azok, akik előbb alkudoznak és csak aztán akar rák harcba indulni. Ezért nem szövetkezhettünk az őszel a Magyar Párttal és ezért jötték létre 24 óra alatt a mostani szövetségeseinkkel kötött meg-egyezősek. Utolsó szavam is ez: együtt harcoltunk, együtt kell maradnunk!

A Magyar Párt meg van lepve

A liberális-magyar polgári listának erdélyi városokban szenvedett feltűnő vereségével kapcsolatban kérdéssel fordultunk dr. Várady Aurélhoz, a Magyar Párt ügyvezető alelnökéhez, aki a következőkben választott munkatársunknak:

— Ugy a kolozsvári, mint a többi erdélyi városokból beérkezett választási eredmények a legnagyobb meglepetést okozták. A vereség okát elsősorban a zsidóság országos állásfoglalásának tulajdonítom, amely a legnagyobb részt az ellenzék listájára adta le szavazatát. Ugy értesülök, hogy Kolozsváron a hóstáti magyar gazdák egyrésze is az ellenzéki listára szavazott, ami szintén csökkentette esélyeinket.

— Mi igaz abból, — kérdeztük — hogy gróf Bethlen György, a párt elnöke és a párt többsége a liberálisokkal való együttműködés ellen foglalt állást és a demokratikus román ellenzék, valamint a kisebbségi pártokkal való együttműködés szükségességét hangsúlyozta.

— Tagadhatatlan, — válaszolta Várady dr. — hogy egyikük sem rajongott túlságosan a liberális paktumért, a párt kebelén belül sokan foglaltak állást ellene és gróf Bethlen György valóban

egyike volt a választási egyezmény éles ellenzói.

— Megfelel-e a valóságnak az a híresztelés, hogy Bethlen György gróf azért nem vesz részt a párt vezetésében és hogy a választások balsikere miatt, változások várhatók a Magyar Párt vezetésében?

— A kérdés ebben a formában nem áll fenn — hangzott a válasz — bár való az, hogy Bethlen alelnök a paktum megkötése óta nem vesz részt a Párt vezetésében — de elmaradását elfoglaltságával mindannyiszor kimentette. Ezekkel a kérdésekkel egyébként a közlekedőből összeülő elnöki tanács fog foglalkozni.

A Magyar Párt ügyvezető alelnökének fenti nyilatkozatából világosan kitűnik, hogy nemcsak a magyar polgárság zöme, de a Magyar Párt vezetőségén belül is mily erős pártja volt a demokratikus ellenzéki és kisebbségi pártokkal való együttműködésnek és hogy mennyire nem az összmagyarság óhaját és akaratát fejezte ki a Magyar Párt és a liberálisok megegyezése. A kolozsvári kudarc kétségtelenül a Magyar Párt mai vezetősége válságának árnyékát vetíti elő.

ZSIDÓ KÖZÉLET

Zajin Ádár

alkalmából ma, vasárnap délután 5 órakor Glasner Akiba főrabbi a kolozsvári ortodox zsidó nagytemplomban gyászbeszédet mond az elmúlt év nagy zsidó halottairól.

A máramarosszigeti Aviva

február 14-én nagyszámú közönség előtt jól sikerült teadélután rendezett. Sajovits Rózsika, a helybeli zeneiskola végző növendéke Bach egyik ouvertürjét meglepő technikával recitálta, majd a „Min haméczárt” játszotta el mély átérzéssel Salamon Mariska finom stílusú hegedűjátéka mellett. Berger Magdus Giszkalai „Új tavasz elébe” című költeményét szavalta el. Majd Hörer Paula, Basch Feri és Fax Zsiga „Pascheil Idiótáját” énekeltek el, nagy hatással. A vidám hangulatot megszakítva Szimche Sándor kegyeletes szavakkal emlékezett meg ezután Fux Anciról, a nemrég elhunyt agilis Aviváról: indítványára megemlékezésésként öt percre megszünt minden vidámság, felállottan, mozdulatlan marad a közönség. Ezt követte Fried Aranka hatásos szavata S. Frugtól: A könnyek serlege. Az ünnepély a késő esti órákig nyúlt el. Az est bevételéből az Avivák kertét szándékoznak alapítani Fux Anci emlékének megőrzésére.

A kolozsvári zsidó ifjuság purimi matinéja Nagy érdeklődés előzi meg a kolozsvári Aviva és Barisszia Kulturbizottságának március 7-iki matinéját. A matinén, amely a Magyar Színházban lesz megtartva, fellép a Hakkinor zsidó zerekar és Hazzamir énekkar. A kolozsvári opera kiváló ballerínája Dragos-Klein Jolán balletekkel szerepel. Szellemes vigjáték, ének- és zeneszámok, valamint egy 30 személyes ballet teszik élénkké a nívós műsort. Prológót Giszkalay János mond.

Zsidó sportklub Brassóban

A brasói Iyria sportklub nagyon hangulatos és jól sikerült bált rendezett vasárnap az Iparegylet nagytermében. A műsort Vágó Magdus nyitotta meg szellemes prológgal. Szegő Árpád jóhumoru felolvasást tartott. Winkler Antónia, Einzig Rezső, Fischer Zoltán és Roth Gábor ügyes alakítást nyújtottak egy egyfelvonásos vigjátékban. A műsor legjobb száma a Berkovits-Schul-Moldrik-Ujsághí vonósnyegyes volt, akik bravuros technikával szólaltatták meg Haydn muzsikáját. A műsort reggelig tartó tánc követte.

Petrozsényban

február 10-én rendezte meg az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség helyicsoportja a Barissziával karöltve ezévi műsoros estélyét, amely ugy erkölcileg, mint anyagilag meglepő eredménnyel zárult. A nagyszerűen sikerült műsort Giszkalay

Kereskedők figyelmébe!

Festünk bármilyen gyapju, műselyem és pamut fonalat szintarítóan, bármilyen színre. **Végáru festés adjusztálva.**

„Kristály” kelmelesztő, vegytisztító és gőzmosógár, **Gluj,** Telefon 500

János prológus zett Horváth, cos duettje, Moskovits He alakítást nyújtó című tréfás zongoras nescu-verset s „Rózsabokor” cos jelenet z Gárdos Irén. Baba és Bar után Genud tünést. Barad pretálta Mon című költem és kupléi nag váth Samu és tely legkimag számaként. énekes vigját Fehérvári Lá és Ruder Er mai között, jasz-bandja E tatta a publi szerepét nag sen töltötte zése Baradla

A ne február 27-e rendez tánco javára. Az nyilvánul m

Avi

Február aviva kezden ben az Aviva a petrozsény részt, dr. Ha meg és nagy szerepét, cél galomban. Avivák mu zetek lénye adón-Barissz hivatását a az Avivák l nan megalak egyhangulag aki maga m és slisit haa

Mizrachi

A petro propaganda-kában az c petrozsényie Bartfeld Er Mizrachi cé lomban-Zei barisszia ki legi-helyzet munka-fort rachi róriso Szendrovics Ignácot, p totta meg.

Zong

Bluz Gyap Solyo Hari minden

zmény éles ellen-
a híresztelés,
nem vesz részt a
sztások balsikere
agyar Párt ve-

an nem áll fenn
az, hogy Bethlen
nem vesz részt a
sit elfoglaltsága-
ekkel a kérdések-
elő elnöki tanács

ető alelnökének
kítárik, hogy
ne, de a Magyar
ős pártja volt a
obségi pártokkal
mennyire nem az
fejezte ki a Ma-
rezése. A kolozs-
var Párt mai ve-
ri elő.

ÉLET

után 5 óraker
ozsvári ortodox
szédet mond az
l.

Aviva
öntség előtt jól
ajovits Rózsika,
övendéke Bach
technikával reci-
rt" játszotta el
a finom stilus
agóus Giszkalai
ményét szavalta
Feri és Fux
elték el, nagy
ot megszakítva
vakkal emléke-
t, a nemrég el-
yára megemlé-
minden vidám-
marad a közön-
hatásos szava-
rlege. Az ünne-
l. Az est bevé-
lékoznak alapi-
rzésére.

rimini matinéja
a kolozsvári
ottságának már-
n, amely a Ma-
fellép a Hak-
zimir énekkar-
rinája Dragos-
pel. Szelleme-
valamint egy
énekké a nívós
os mond.

óban
gyon hangula-
t vasárnap az
müsort Vágó
nes prólógal,
vasást tartott.
Fischer Zol-
tást nyújtottak
A műsor leg-
oldrik-Ujsághí
s technikával
áját. A műsort

Erdélyi Zsidó
a Barissziával
amely úgy er-
ő eredménnyel
müsort Giszkalay

eteslő,
Gluj,

János prólogusa vezette be. Ezután következett Horváth Ibi és Morvay Magda énekes-táncos duettje, mely osztatlan tetszést váltott ki. Moskovics Helén és Gárdos Ernő nagyszerű alakítást nyújtottak a „Halló, te vagy az édes?” című tréfi jelenetben. Hermann Klári művészi zongoraszáma után Bauer Pál egy Emi-nescu-verset szavalt el. A műsor első részét „Rózsabokorban terem a nő” című énekes-táncos jelenet zárta be, melyben Heller Zsóka, Gárdos Irén, Weinberger Klári, Rozenberg Baba és Baradlay László arattak sikert. Szünet után Genud Jenny keleti táncával kellett fel-tűnnést. Baradlay László mély átérzéssel inter-pretálta Moriss Rosenfeld „Az örök vándor” című költeményét. Kővári Béla magánjelenete és kupléi nagy derűtséget váltottak ki. Horváth Samu és Genud Jenny táncduója az es-tély legkimagaslóbb száma volt. A műsor utolsó számaként „Szerelmes lett a gyöngyvirág” című énekes vígjáték szerepelt, amelyet Genud Lulu, Fehérvári László, Gárdos Ernő, Baradlay László és Ruder Ernő adtak elő. A műsor egyes szá-mai között, valamint a szünet alatt a Barisszia jazz-bandja Becker László vezetésével szórakoz-tatta a publikumot. Kővári Béla a konferánsz szerepét nagy rátermettséggel és igen szelleme-sen töltötte be. A műsor művészi megrende-zése Baradlay László érdeme.

A nagyszebeni Aviva „Mirjam” és Barisszia Hacair

február 27-én együttes nagy műsoros estélyt rendez táncos-egybekötve a Keren Kajemet javára. Az estély iránt általános érdeklődés nyilvánul meg.

Aviva-alkulat Petrozsényben.

Február 12-én Vas Lili szászvárosi rós-ha-aviva kezdeményezésére alakult meg Petrozsény-ben az Aviva Noémi. Az alakulógyűlés, amelyen a petrozsényi zsidó lányok nagy számban vettek részt, dr. Halmos Brunó csoportelnök nyitotta meg és nagy vonásokban ismertette az Avivák szerepét, céljait és kötelességét a cionista moz-galomban. Vas Lili részletesen ismertette az Avivák munkaprogramját és az Aviva szerve-zetek lényegét. Horváth Samu a petrozsényi adón-Barisszia rósrisonja vázolta a zsidó lányok hivatását a jövő generációt illetően, részletezte az Avivák belső és külső munkáját. Az ujon-nan megalakult Aviva Noémi rós-haavivának egyhangulag Mezyász Irént választotta meg, aki maga mellé snijját haavivának Halmos Lilit és slisit haavivának Steiner Erzsit nevezte ki.

Mizrachi helyicsoport alakult Vulkában

A petrozsényi Ceiré Mizrachi jólsikerült propaganda-gyűlés keretében megalakította Vul-kában az ottani Ceiré Mizrachi csoportot. A petrozsényiek részéről Bieber Lajos rósrison, Bartfeld Erich és Bieber József ismertették a Mizrachi céljait és szerepét a cionista mozga-lomban. Zeichner Nándor, a petrozsényi adón-barisszia kiküldöttje vázolta a cionizmus jeleu-legi helyzetét a palesztina nevelés és építő-munka fontosságát. A megalakult Ceiré Miz-rachi rósrisonnak Spitzer Ignácot, rós-séninek Szendrovics Simont, rós-slisinek Jankelovics Ignácot, pénzártnak Kratz Samut választotta meg.

Zongorák gyári lerakata, gyári ár-
ban részlete is. **Stern-
berg, — Oradea-Mare,
Bulev. Regele Ferdinand**

Bluz selyemgyapjuval Lej 120
Gyapjumellény .. Lej 540
Selyemmellény .. Lej 459

Harisnyák és keztgük
minden színben, nagy választékban.

„HELIOS”
Főtér 7 szám.

Bialik nagy Palesztina-beszéde Newyorkban

A legnagyobb héber költő két óra hosszat hangsúlyozta Palesztina ujjáépítésének fontosságát. Mack amerikai főbíró valószínűtlen tette, hogy sohasem szünt meg cionista lenni

(Newyork, február 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Egyesült Államok zsidóságának egyöntetű akarata imponánsan nyilvánult meg azan a nagyszabású gyűlésen, amelyet Palesztina ujjáépítése ügyében hívtak össze a napokban és amelynek kimagasló programszáma Nachum Szokolov nagyszabású jiddis nyelven tartott beszéde volt. Az úgynevezett „Mekka templom” hatalmas terma slig tudta befogadni azt a tömeget, amely meghallgatni kívánta a zsidó mozgalomnak ezt a korszakos jelentőségű vezéralakját.

Dr. Stephan Wise elnökelt a gyűlésen. Tíz percig tartó óvációkban részesítették őt, nyilván ellentüntetésül a személyét ért támadások miatt. A gyűlésen megjelent Julian Mack bíró is, az amerikai cionista szervezett egykori elnöke, aki mint ismeretes, 1921-ben a Brandeis-csoporttal együtt visszavonult az amerikai cionista munkától. Amikor Mack bíró szólásra emelkedett és beszédét e szavakkal kezdte: „Kedves elvárataim”, az óvációk valószínűtlen vihara tört fel.

Semmi ok nem forog fenn arra, hogy engemet különösen ünnepejtek ezért a megszólításért — mondotta — én soha sem szüntem meg cionista lenni, amint hogy senki sem lehet cionistaellenes azért, mert más cionistákkal nincs egy véleményem. Ma idejöttem, mert úgy érzem, hogy ezekben az időkben abszolút szükség van arra, hogy Izráelben helyreálljon az egység.

Beszéde után felolvassák a Brandeis-csoport egy másik tagjának, Nathan Strausznak fűzőlő levelét, amelynek lendületes szavait fokozta még a levélhez mellékeltek csekk is, amely ötvenezer dollárra volt kiállítva a zsidó ujjáépítés céljaira.

Nachum Szokolov beszéde leirhatatlan hatást keltett. A kiváló szónok ezúttal mély bölcsesége mellett pompás szatírját és humorát csil-

logtatta meg, úgy, hogy némelykor percekkel kellett várni, amíg a derűtség lecsillapodott. Beszéde elején örömmel üdvözölte Mack bíró visszaérkezését és rámutatott, hogy bizony Mack bírótól és Stephan Wisetől őt is nagy véleménykülönbség választja el, azonban ahogy Palesztina és a zsidó nép érdekeiről van szó, azon a ponton már nincs különválás, csak összetartás. Esetelte a keleturópai zsidóság borzasztó helyzetét. A galut az összeomlás, Palesztina az ujjáépítés színhelye. Az amerikaiak Palesztina-mozgalma valószínűtlen háboru az egoizmus és a haszonlesés ellen.

Bialik megérkezett Newyorkba. Társaságában volt feleségén kívül dr. Semarja Lewin és Louis Lipsky. A zsidó költőt Newyork város tanácsa is fogadta a kikötőnél. Bialik és kísérete a polgármester yachtjáról szállott partra. A parton sokezer iskolás gyermek várta a költőt, akinek tiszteletére az apróságok több megzenésített Bialik költeményt énekeltek. Megérkezése napján nagy mitinget tartottak, melyen ötezen vettek részt. Bialik kétóra hosszat beszélt Palesztina ujjáépítése érdekében.

Amerika zsidósága — mondotta — kell, hogy szívvel-lélekkel felkarolja a mi ügyünket. Amerika zsidóságának széles, kemény vállalai vannak, neki kell viselnie a palesztinai ujjáépítés terhét mindaddig, míg a leszegényedett európai zsidóság abban a helyzetben lesz, hogy könnyítsen az amerikai testvérek terhén. Ha Palesztina ujjáépítése meggyűlölné, akkor nemcsak gyűlölni fognak bennünket, hanem meg is fognak vetni a népek, akik között élünk.

Bialik hevesen ellenezte az oroszországi zsidó kolonizációt. A zsidó nép csakis Palesztina ujjáépítésével remélheti a megváltást.

Ezen a gyűlésen Nachum Szokolov is beszélt, továbbá Julian W. Mack, Ábrahám Goldberg, Jehoas, a hirneves jiddis költő és író és dr. Semarja Lewin.

Az egész ország sajtója tiltakozott az Uj Kelet elnémitása ellen

Román és magyar lapok állásfoglalása a kolozsvári rendőrség nyomdabezárási ellen

(Cluj Kolozsvár, február 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet elnémitását az egész ország közvéleménye és sajtója a legnagyobb megütközéssel és részvétellel vette tudomásul. Még ellenfeleink is a megdöbbenés és a tiltakozás hangján regisztrálták az önkénynek ezt a megnyilvánulását, melyet csak a minden józanságot nélkülöző kétségbeesés magyarázhat meg. Aki kitervezte és végrehajtotta a sajtószabadságnak ezt a példátlan lábbal-tiprását, most látva láthatják, hogy az önkény megbosszulja magát és a lelkeket terrorral nem meghódítani, csak elriasztani lehet. Ha a kormány és exponenseinek van belátásuk, akkor ez az eset memento lesz számukra s nem szánják rá magukat többé arra, hogy a lelkiismeret szavát elnémitásik.

A fővárosi román lapok egyöntetűen a legélesebben állást foglaltak az Uj Kelet és az „Az Est” nyomdának bezárása és a lapok megjelenésének jogtalan és törvényellenes megakadályozásával szemben.

A „Lupta” csütörtöki számában a következőket írja: „Tatarescu belügyi államtitkár rendeletére a kolozsvári rendőrség elrendelte két nyomda bezárását, amelyben az Uj Kelet és az „Az Est” című lapokat nyomják. Ez a törvénytelen és erőszakos támadás azok ellen a kolozsvári lapok ellen, amelyek nem voltak hajlandók nyilvánosságunk erejét a liberális oligarchia szolgálatába állítani, az egész városban leirhatatlan megbotránkozás keltett. A két lap betiltása azon nevétséges jogcimen történt, hogy azok nem feleltek meg a higienia követelményeinek. Ugyanily szellemben ír az „Adeverul” is, hozzátéve azt, hogy a betiltó rendelet Ugron Istvánnak, a Magyar Párt elnökének intervenciójára történt.

Az „Universul” is a megbotránkozás hangján ír a történetéről és pénteki számában „Hajszja ellenzéki lapok ellen” címmel a következőket írja: „Kolozsvárról jelentik, hogy rendőri intézkedésre bezárták az Uj Kelet és „Az Est” című ellenzéki lapok nyomdát. Mintán azonban az Uj Kelet más nyomdában megjeleneni merészkedett, Ugron István a rendőrségnél kérte az Uj Kelet elkobzását, amelyet rendőrségi tisztviselők végre is hajtottak.”

A „Dimineata” csütörtöki és pénteki számában foglalkozik az Uj Kelet és az „Az Est” betiltásával és azt erőszakosnak, jogtalannak és törvényellenesnek deklarálja.

Az erdélyi sajtó ugyancsak élesen elítélte a nyomdabezárásiakat és tiltakozását jelentette be a sajtószabadság korlátozása ellen.

A kolozsvári „Patria” a Nemzeti Párt hivatalos lapja a következőket írja: „A kormány mindenáron győzni akart Kolozsváron, ott, ahol az „aláíratlan” paktumot proklamálták és ahol a liberálisok együttműködtek a magyarokkal. Ezt a mindenáron győzniakarást a terrorcselekedetek egész sorozata tette emlékeztetessé. Ezért az Uj Keletet előbb felfüggesztéssel fenyegették meg, majd dr. Buia, a liberálisok egy emberének vezetésével biztosítás szállt ki, amely megállapította, hogy az Uj Kelet nyomdája nem tiszta. És miután az Uj Kelet, a zsidóság egységének lapja a demokrácia frontját támogatta a toll erejével, annak ellenére, hogy a törvény tisztítási terminus kitűzését rendeli el, a rendőrprefektúrán elrendelték a nyomda bezárását. A tisztaság csak ürügy volt természetesen, hogy elnémíthassák az egyesült ellenzék egyik leg-erősebb támogatóját.”

A kolozsvári „Ujság“

hosszabb cikkben foglalkozott az eseménnyel, amelyben ezeket írta:

„Olyan politikai álláspontot sohasem foglathatunk el, amely megakadályozhatna abban, hogy a leghatározottabban tiltakozzunk minden sajtószabadságot korlátozó intézkedés ellen. Ezt tesszük ma is, amikor a hatósági intézkedéseket helytelenítjük s ezeknek a visszavonását és megszüntetését kérjük. Az „Ujság“ szerkesztője különben, a polgármester tegnapi rendeletében biztosított joggal élve, magyar nyelven, a városi tanáchoz írásbeli beadványt adott be, kérve, hogy a nyomdák elleni ezt az eljárást szüntessék be s a zárlat alóli feloldás érdekében sürgősen intézkedjék. Nyilvánvaló, hogy a néhány napra történt bezárás alól akkor oldódnak fel a nyomdavállalatok, amikor a választás lezajlik. Ha most ok merült volna fel a köztisztasági vizsgálat elrendelésére, akkor is várni kellett volna ezzel a választás utánig, ne mondhasa senki, hogy ilyen eljárások segítettek ennek, vagy annak a pártnak a győzelmét. Ha a politikai vélemény szabad kinyilvánításának a megakadályozásáról van szó, benünket mindig ott találunk azok között, akik ez ellen tiltakoznak.“

A „Brassói Lapok“

több éles cikkben kelt ki a nyomdabezárások ellen és többek között így írt:

„Nyilvánvaló volt már az első percben, hogy a Kadima-nyomda azért lett egyszerre

közegészségellenes és tűzveszélyes helyiséggé, mert abban nyomják a cionisták lapját, az ellenzékét támogató Uj Keletet. A rendőri intézkedés annál visszatetszőbb volt, mert a Kadima-nyomdát szegény munkások szövetkezete vezeti, kiket az anyagi csapás sokkal érzékenyebbensújt, mintha tehető, tökeerős vállalatot érne.“

„Az Uj Keletet átvitték a Nationala-nyomdába, ahol a román nemzeti párt hivatalos lapját, a „Patriát“ nyomják. De csak egyetlen szám jelenhetett innen meg, a lap szerkesztőségében ugyanis fölbukkant egy komisár és követelte az Uj Kelet engedélyezési okiratát... A legnagyobb felháborodással tiltakozunk a sajtószabadság és a választás tisztaságának e lábbal tiprása ellen. Hamisítatlan balkáni trükk ez, amelyhez mi nem tudunk és nem akarunk hozzátörödni.“

„Van azonban a kérdésnek egy kényes oldala, amely igen érzékenyen érint minden magyar embert s amelyet feltétlenül tisztáznunk kell a művelt nyugat ítélőszéke és ellenzéki oldalán álló erdélyi polgártársaink előtt egyaránt. A Magyar Párt a kisebbségi jogok szent érdekének szolgálatában legtöbb helyütt együtt vívja meg a választási harcot a liberális párttal. Akarva, nem akarva, rá is fröccsen tehát abból a sárból, mely a kormány közegeinek ilyen erőszakos tényei révén az egész harcos táborot bepiszkitja, ha idejekorán föl nem emeli tiltakozó szavát a hozzá nem méltó fegyverek használata ellen.“

Kis képek a választásról

(Cluj-Kolozsvár, február 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A választási küzdelem, mely néma méltósággal tegnap lepergett, külsőségeiben egyáltalán nem mondható sem színesnek, sem érdekesnek. A választás előtti napokban a plakátok tették némileg hangulatossá az utcákat: egyébként a szendélyek halkán és befelé izzottak. Csüggedés és tulzott bizalom, önhittség és kételkedés uralkodtak a kedélyeken s nagyjában senki sem tudta, senki sem gondolta, hogy a kormánynak olyan gyöngék az esélyei, mint azt a választások beigazolták.

A fojtott légkörben azontán a gondolatok, a meggyőződések erőlyesen formálódtak ki, hogy milyen erőlyesen, azt az eredmények mutatják. Az emberek nagyjában keveset beszéltek a választásokról. Csak a magyar párti korifeusok hangzóatták fenn a biztos győzelmüket.

Egy öregedő magyar ur kedden este így nyilatkozott:

— Az urak (a zsidókra célt) igen rosszul tették, hogy a nemzeti párthoz csatlakoztak. Hogyan gondolják lehetségesnek, hogy egy olyan városban, mint Kolozsvár, ahol a magyarság kompakt tömegekben él, az ellenzéki lista győzhessen?

A zsidókat mindenki sajnálta. Majd megkésérülük a nemzeti párthoz való csatlakozást!

A zsidók hallgattak, mélyen, keserűen — s tegnap bátran, előkelően, szó nélkül leszávaztak az ellenzékra.

Valaki közülnk ma egy liberálist párti zsidóval találkozott:

— Nos, garantálja e még a kormány számukra a nagy „engedményeket“?

A liberális zsidó keserűen legyintett kezével és eltűnt a forgalomban.

Az Uj Kelet betiltása óriási megdöbbenést keltett az egész zsidóságban. Mint minden erőszak, úgy ez is csit tévesztett. Akik eddig kételkedtek a kormány gyöngességében, azok is megerősödtek abban a hitükben, hogy a liberálisoknak gyengén áll a szánja, ha egy olyan konciliáns hangú sajtó hangjától is fel, mint az Uj Kelet.

— Tiszta újságpapírt kellett volna elküldeni az előfizetőknek — ez lett volna a legjobb agitáció — mondta ma egy előkelő zsidó ur ember.

— A prefektus ur ez is betiltotta volna — hangzott a válasz.

— Olivasta Gritta prefektus ur nyilatkozatát a csütörtöki „Ellenzék“-ben a betiltásról? — kérdezte a tegnapi választáson valaki valakiül.

— O, hogyné. A prefektus ur annyira híve a tiszta választásoknak, hogy nem bírta volna elviselni egy piszkos nyomdában készített lap megjelenését. Ezért tiltotta be az Uj Kelet nyomdáját. Egyik magyar párti bizalmiférfi mesélte el a következőket:

— Én már este nyolcórakor tudtam, hogy

megbuktunk.

— Hogyhogy, hiszen csak este tízórakor zárták le a választásokat!

— Az egyik kerületben éppen ellenőrző utamon voltam, amikor egyik hősi magyar iparosra kerültem a sor, hogy honpolgári kötelességét teljesítse. A nagybajszu magyar, amikor megkapta a két listát, hogy azok valamelyikével „érzelmeit“ nyilvánítsa, magabizó léptekkel somfordált be a kabinba. A kabin ajtaja véletlenül nyitva maradt, miáltal megdöbbenéssel láthattam, hogy az öreg magyar az ellenzéki listára nyomja rá a bélyegzőt. — Na látod, — szoltam oda a másik magyar párti bizalmi nak — így lehet bízni a pártfegyelemben... A paktum, hiába, nem sikerült, a magyarság nagy része az ellenzékkel tartott.

— Mindenesetre gratulálok Önnek — évődtem a bizalmival. Mérgesen horkant fel:

— Ne vicceljen az ur, a nagy választásokon mégis mi fogunk győzni.

— Ezt mondta csütörtökön este is.

A bizalmi szót sem szolt többet.

Amikor a magyar nyelvhasználatot engedélyező rendelet megérkezett a polgármesteri hivatalba, dr. Socol Aurél, az ellenzék illusztris vezére beállított Utalea polgármesterhez és — ezzel célozva a magyar párttal kötött paktumra — magyarul köszöntötte:

— Jó napot, polgármester ur!

— Solem alechem! — válaszolt Utalea, igen szellemesen, elérve Socol köszöntésének tendenciáját, egyben találon célozva a nemzeti pártnak a zsidósággal kötött paktumára.

Pártkülönbég nélkül mindenki elismeri, hogy a munkásság mindenütt a legnagyobb fegyelmzett séget tanusította. Órákig állottak elemedett munkások a járásbírósnál, hogy szavazólappjaikat megkaphassák. A választás napján, hóban és sárban órákig várekoztak arra, hogy a szavazóhelyiségbe bejussanak. A fölélyes győzelemben a munkásságunk kétségkívül nagy szerepe van.

A Magyar Pártban már a kora délelőtti órákban hevesen pertraktáltak a választási eseményeket. Egyik ur arról értesült bizalmasan, hogy a választások egyrészt meg fogják semmisíteni.

— Isten ments! — kiáltott fel az egyik ur, — talán csak nem akarják, hogy még csufosabb vereség érjen bennünket?

Ma délelőtt különben egyik magyar párti urral találkoztam, aki a következő meglepő szavakat intézte hozzám:

— Mit szól ehhez a ragyogó győzelemhez?

— ?

— Hát maga azt hiszi, hogy mi a szívünk mélyén a liberálisokkal tartottunk? Ugyan kérem, hogy lehet ilyesmit rólunk feltételezni. (n-1-)

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánáti sajtó napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felolós szerkesztő Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet elkötelezett utánnomását az erdélyi sajtó megjelölésével engedélyezik.

A mai naptár

Vasárnap

5686. Adár 7.
1926 február 21.

Hétfő

5686. Adár 8.
1926. február 22.

— Szabadlábba helyezték a gyulafehérvári zsidóság chanukka-ünnepélye letartóztatott két zsidó fiatalembert. Gyulafehérvárról jelentik: Részletesen megírta Uj Kelet, hogy a gyulafehérvári zsidóság nuár havában rendezett chanukka-ünnepélye melyet antiszemita diákok megzavartak, a zsidó fiatalembert, névszerint Gancz Ferenc és Mózes Sándort, a rendőség letartóztatott. A két fiatalembert most végre 50-50 lej kaució ellenében a gyulafehérvári ügyészség, ötheti vizsgálati fogság után szabadlábba helyezte. A fiatalembereket az ügyészség hatóság elleni erőszakkal vádolta. A gyulafehérvári zsidóság körében a két fiatalember szabadlábba helyezése nagy megnyugvást keltett.

— A kolozsvári sómércsapatok Trumpeidori emlékünnepele ma, vasárnap délelőtti feltizenegykor kezdődik az Uránia mozgóban. Baléptidij nincs.

— Kiltitották az iskolából, mert nem írt szombatban. Szilágyosmlyőről jelentik: szilágyosmlyői állami leányiskola igazgatójának egyik hithű zsidó család leánykáját kiltitották az iskolából, mert az nem akarván a szombat szentségét megszegni, megtagadta a szombati való írást. Az igazgató törvénytelen eljárása nagy elkeseredést okoz a szilágyosmlyői zsidó családok között.

— Hir György magyar képviselő váltóhamisított. Budapestről jelentik: Hir György fajvédő képviselő mentelmi jogát a nemzetgyűlés, váltóhamisítás vádjá miatt, felfüggesztették. A képviselő ma már megjelent a rendőrségen, ahol kihallgatták. Letartóztatását minden percben várják. Hir György előállítására ébredő körökben kínos feltűnést keltett.

— Elárverezik Zadravecz villáját. Budapestről jelentik: Zadravecz tábori püspök pasztor villáját, amely Kánya berlini magyar követ tulajdonát képezi, a napokban elárverezik. Kánya villájá egymillió korona adóssággal van megterhelve.

— Harmincötmillió korona után fizet adót a bécsi Escompte bank vezérigazgatója. Bécsből jelentik: Az adókövetőbizottság harmincötmillió osztrák korona jövedelem után rótt ki kereseti adót Bronner Henrikre, a bécsi „Lombard és Escompte Bank“ vezérigazgatójának. Bronner egyike az osztrák főváros leggazdagabb embereinek.

— Tizenöt halálos ítélet a pétervári kémkedési perben. Berlinből jelentik: „Deutsche Allgemeine Zeitung“ Rigából keltett távirata szerint a szentpétervári kémkedési perben a negyvennyolc vádlott közül tizenötöt halálra ítélték. A többi vádlottakat részben életfogytiglani, részben husz-harminc évi börtönnel sújtották.

* Palesztina legújabb és legtekélyesebb falképe 100 lej az Uj Kelet könyvosztályában.

HYPEROL

fertőtleníti, megvéd torokfájástól
SZÁJVIZ TABLETTA

Kapható mindenütt.

— Örök hagyaték jelentik: Meztársztikus algyógyi szája Mint ismerem meg Afrikában bányászattal mas földbirtofont sterlingben. Stern és közeli roketlen vagyésbe ment át tudomást szer a harc az afrikadonképen St illetve ennek hogy a Stern az örökségre errevonatkozna ellensúly Berger családról, Kolozsvár részéből is G a mellékági ket illetékes

* Az E. Irodalmi Társal megszerez hatósági enged 22 én, hétfőn kollégium dis Magnyitó, t Salamon Lás Endre: Régi Versek, dr. B nak negyedsz felolvasó filé látnak.

— Riga meg egy emsische Zeitung faluban a nap ember, aki lá nős, utolsó há Egyetlen leá 100 esztendő visszaemlékez részleteire.

— Pusztii tónk jelentik: F gyulaft Selari lója és onnan a János gazdaság idő alatt porrá nyos felszerelé nézze a veszedé nincsen teljes a szomszédos z kálatoknál rend kereskedelmi is val az életön, valamint az égő szolgálatokat t színhelyén elhat felszerelése érdé mat indítja meg

— Szabó Budapest. ügyészség a ma háromkötetes r zását. Tadvalev magyar társadal szeti életnek de Prohászka O. to renctől Tornay Károlyig. Ez a kadásokkal, kim sújtásokkal. Ez nagyság tekinté meg és kellem szemébe.

* Ingyen A párisi idény fümje a disztng Narcisse Noar, joggal a Rózsa Narcisse Noar Noar kölnit ped Rózsa Royal dr vásárlás előtt N * Értesiter legujab divatu Mme Kende Ur

— Örökösök harca a milliárdos Stern-hagyaték körül. Gyulafehérvári tudósítónk jelenti: Megemlékezett az Uj Kelet arról a tantzstikus örökségről, amelyet egy Stern nevű algyógyi származású zsidó ember hagyott hátra. Mint ismeretes, Stern 16 évvel ezelőtt halt meg Afrikában, ahol aranyásással és gyémántbányászattal óriási vagyonra tett szert. Hatalmas földbirtokokon kívül állítólag 120 millió font sterlinget tesz ki az örökség csak készpénzben. Stern halála után, minthogy gyermekei és közeli rokonai nem jelentkeztek, a mérhetetlen vagyonkolosszus az angol állam kezelsébe ment át. Hosszu évek után Stern családja tudomást szerzett az örökségről és megindult a harc az afrikai milliárdokért, amelyek tulajdonképpen Sternnek algyógyi testvérét illetnék, illetve ennek feleségét, aki Berger-leány. Csak hogy a Stern-család többi tagja is jogot formál az örökségre és két év óta igyekezik realizálni erre vonatkozó reményéseit. Ennek az akciónak ellensúlyozására most az ügyben érdekelt Berger-család összes tagjai Aradról, Temesvárról, Kolozsvárról, Hátszegről és Erdély más részéről is Gyulafehérváron tartózkodnak, hogy a mellékági rokonság alapján tegyenek lépéseket illetékes helyen az örökség kiadására.

*** Az E. I. T. felolvasó ülése.** Az Erdélyi Irodalmi Társaság elnöksége hosszas utánjárással megszerezte a hat sorozatos felolvasásra a hatósági engedélyt. Az első felolvasó ülés f. hó 22-én, hétfőn este 8 órakor lesz az unitárius kollégium disztermében a következő műsorról: Magnyitó, tartja dr. Boross György alelnök, Salamon László (vendég): Költmények, Dózsa Endre: Régi jó idők (novella), Walter Gyula: Verseik, dr. Borbély István: Nietzsche (hallálának negyedszázados évfordulója alkalmából). A felolvasó ülés nyilvános. Vendégeket szívesen látnak.

— Riga mellett 138 éves korában halt meg egy ember. Berlinből jelentik: A „Vossische Zeitung“ jelenti, hogy egy Riga melletti faluban a napokban meghalt egy Tretley nevű ember, aki 138 esztendőét élt. Három ízben volt nős, utolsó házasságát 98 éves korában kötötte. Egyetlen leánya siratja az öreget, aki most 100 esztendő. Az elhunyt igen jól tudott még visszaemlékezni az 1812-iki Napoleon hadjárat részleteire.

— Pusztító tüzvész Hátszegen. Tudósítónk jelenti: Február 14-én, vasárnap este kigyuladt Selariu Ambrozie hátszegi gazdálkodó istállója és onnan a tűz átcapott apósnak, Buzdugán János gazdasági épületeire és házára, melyek rövid idő alatt porrá égtek. A kivonult tűzoltóság hiányos felszerelése folytán, majdnem tétlenül kellett néznie a veszedelem terjedését és ha történetesen nincsen teljes szelcsend, valószínűleg leégett volna a szomszédos zárda is. Az oltási és mentési munkálatoknál rendkívül derekasan viselkedtek a felsőkereskedelmi iskola nőverendékei Ghermán igazgatóval az élükön, akik a szomszédházak evakuálásánál, valamint az égő épületekből való mentésnél értékes szolgálatokat tettek. A város lakossága még a tűz színhelyén elhatározta, hogy a tűzoltóság megfelelő felszerelése érdekében a legszélesebb körű mozgalmat indítja meg.

— Szabó Dezső új regényét elkobozták Budapesten. Budapestről jelentik: A budapesti ügyészség a mai napon elrendelte Szabó Dezső új háromkötetes regényének: a „Segítség“ nek elkötését. Tudvalevőleg ez az érdekes regény a mai magyar társadalomnak, politikai, irodalmi és művészeti életnek összes reprezentánsait a sárba rántja. Prohászka Otokártól Ravasz Lászlóig, Herceg Ferencől Tornay Ceciliáig, Andrássy Gyulától Huszár Károlyig. Ez a könyv tele van szenvedélyes kifakadásokkal, kiméletlen támadásokkal és vasöklű lecsúszásokkal. Ez a könyv sok fórumon szereplő nagyság tekintélyét tépázza meg, hűségét sérti meg és kellemetlen igazságot vág a közvélemény szemébe.

*** Ingyen parfümpermetezés hölgyeknek.** A párisi idény legdivatosabb és legelőkelőbb parfümje a disztüingvált, kellemes és rendkívül tartós Narcisse Noar, melyet Romániában kizárólagos joggal a Róza Royal kolozsvári drogéria árusít. A Narcisse Noar parfümöt dekánként, a Narcisse Noar kölnit pedig üvegenként kímérve árusítja a Róza Royal drogéria, mely minden hölgyvevőjét vásárlás előtt Narcisse Noar parfümmel permetezi.

*** Értisitem a nb. hölgyközönségemet,** hogy legújabb divatu modellekkel Párisból hazaérkeztem. Mme Kende Uránia-palota II. emelet.

— Leégett Anglia legnagyobb kastélya. Londonból jelentik: Anglia legnagyobb kastélya, a történelmi nevezetességű Davaere Hall, amely száz szobából állott, leégett. Rövid néhány hónap leforgása alatt ez már a hatodik angol kastély, amely a lángok martalékává lett.

— Megjelent dr. Singer Dávid: „Jurisprudencia Ardealului“ című jogi szakkönyve. A rövid idővel ezelőtt tragikusan elhunyt kiváló cionistaelvbarátunk, dr. Singer Dávid utolsó jogi műve „Jurisprudencia Ardealului“ most hagyta el a sajtót. A kötet kitűnő munka, mely a legújabb változatban és legsikerültebb csoportosításban a legfőbb bíróság 1920—1924. évi judikaturáját tartalmazza. A legkiválóbb jogászok egyike: dr. George Plopu, a Curtea de Casatie volt erdélyi osztályának elnöke írta a műhöz előszót és abban többi között így ajánlja a művet: „Magában véve ezen gyűjtemény megjelenése is általános érdeklődést válthat ki, de értékét a kötet kvalitásai azáltal emelik, hogy ez nem egyszerű kompilációja az irattárak óriási anyagának, hanem a szerzőnek élő munkája. A szerző kiválogatta a legmegfelelőbb határozatokat és áttekinthető praktikus rendszerbe foglalta össze, amelyben azonban az eredeti határozatok hiteles szövege egészben megvan, ez a könyv az érdekelt jogászvilágnak a régen várt utmutatót és a Consiliul Legislatiunii a kapcsolatos területek egész jogi anyagát ayújtja.“ Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályánál (Cluj, Str. Baron L. Pop 10.) Ára 300 lej.

— Kétszázötvenezer bevándorlót kiutasítanak az Egyesült-Államokból. Newyorkból jelentik: A bevándorlási hivatal felhatalmazást kapott, hogy kétszázötvenezer bevándorlót, akiknek az írásai nincsenek rendben, a legközelebbi napokban kiutasítson az Egyesült-Államok területéről. A kiutasítottak közül 25 ezren Newyorkban laktak, míg a többiek a különböző városokban próbáltak letelepedni. A kormány a kiutasítás végrehajtására egymillió dollárt szavazott meg.

— Eljegyzés. Grünwald Emerich jurai főrabbi fia eljegyezte Steinmetz Haléknét Viseul de susról. Minden külön értekezés helyett.

Reingewürtz Ilonka Avivát Nagyváradról, eljegyezte Herschkovits Dezső. (Minden külön értekezés helyett.)

— A „Times“ beszámíthatatlan fecsegőnek nevezte Radicsot. Belgrádból jelentik: Nagy feltűnést keltett itt a „Times“-nek vezető helyen közölt cikke, amelyben a nagy angol lap beszámíthatatlan és megdöbbentő fecsegőnek nevezi Radics Ivánt, a Jugoszláv kormány parasztpárti tagját. A cikkről szó esett a parlamentben is, ahol Pribicevics ellenzéki vezér mindenben azonosította magát a „Times“-sel, sőt hozzátette, hogy Radics ezenkívül jellemtelen és korrupt ember is, amennyiben Párisban minisztersége óta, ötszáz ezer dinár állami pénzt kártyázott el, Pribicevics felszólalását óriási vihar követte.

— Négyezer lírát jegyeztek a pisai egyetemen tanuló zsidó diákok a Keren Hajjeszódra. Pisából jelentik: A pisai egyetemen tanuló zsidó diákok a napokban értekezletet tartottak, melyeken cionista-ügyeket beszéltek meg. Az értekezlet előadója dr. Sciachi hírlapíró volt, aki beszédében annak a nézetének adott kifejezést, hogy aki nem fizet „maaszert“, az nem tekinthető cionistának. Dr. Sciachi szavaira nagy mozgalom támadt a diákok körében és tíz perc múlva nem volt egyetlen diák sem, aki ne jegyzett volna „maaszert“. Ez az egyetlen est 4000 lírát eredményezett a Keren Hajjeszód részére. A 4000 lírából ezernégyszázat a pisai Barisszia tagjai jegyezték le. Tekintve a zsidó diákok anyagi helyzetét, ezt az összeget horribilisek lehet mondani.

Megkezdtek az amszterdami stadion építését. Tudvalevő, hogy a nemzetek legközelebbi olimpiász 1928-ban Amszterdamban, Hollandia fővárosában kerül lebonyolításra. Hollandiai tudósítónk jelentése szerint Amszterdamban az elmúlt héten ünnepélyes keretek között megkezdtek a világ valamennyi nemzetének sportreprezentánsait befogadó hatalmas stadion építését, a város számos előkelőségének és a külföldi államok képviselőinek jelenlétében. A megnyitó beszédet De Vlugt, Amszterdam polgármestere tartotta, aki a testnevelés nemzetközi fontosságára és jelentőségére mutatott rá.

*** Önálló francia és angol női divatmunkások és tanuló leányok folvételre.** Kende salon Uránia-palota II. emelet.

— Betörés egy maroshévízi textilkereskedésbe. Tudósítónk jelenti: Február tizenkettőnkén éjjel ismeretlen tettesek behatoltak Klopott Mór maroshévízi textilkereskedő üzletébe, ahonnan nagyobb mennyiségű árut az üzletben levő böröndökbe csomagolva elvittek. A kár 70—80.000 lej. A nyomozást bevezették.

— Egy ötvenháromszoros gyilkost fogtak el Galiciában. Berlinből jelentik: Varsóból érkezett távirat szerint Noviszacz galíciai városban elfogtak egy Ruczuk nevű embert, aki ötvenhárom gyilkosságot követett el. Az áldozatok legnagyobb része nő volt, akiket Ruczuk előbb megkínzott és megbecstelenített. A meggyilkoltak között szerepel ezenkívül számos gyermek és egy Majevszki nevű pap is. Ruczuk beismerete valamennyi bűntettét.

— Uj módszerekkel bírják vallomásra Amerikában a bűnözőket. Newyorkból jelentik: Amerikában most új kísérletekkel foglalkoznak, hogy a vádlottakból a beismerő vallomást kicsikarják. Az amerikai bíröndökben a delikvenst egy sötét, csendes cellába zárják, ahol nem hall egyebet, mint egy óra monoton szerű tompa ketyegését, ami olyan borzalmasan hat a vádlottra, hogy aránylag rövid idő alatt bevallja minden bűnét.

*** Nagyváradon hirdetések, előfizetések felvétel és reklamációkat elintéző az Uj Kelet nagyváradai képviselője,** Blum Zsigmond, Ezredévi emléktér 2. (ernyőüzlet.) Lakása Vámház-u. 51.

A föld

Az Uj Kelet kéthetenként megjelenő irodalmi, művészeti és társadalmi folyóirata kedden, február 23-án jelenik meg.

Illusztrációk

A zsidó légió Londonból Jeruzsálembé hozott zászlójának avatása. A palesztinai ipar képekben. A zsidó föld veteránjának, Josua Chankinnak ünnepeltetése. Bettauer zsidófilmje. Seelenfreund-kiállítás. Ernst Neuschul három képe (Max Bród szövegével). Jascha Haifetz: a legnagyobb élő hegedűművész.

Irodalom

S. I. Agnon: A hordár purimja (Novella).
Holder József: Az eljövendő élet (Vers).
Gaster Mózes: Zsidó népmesék.
Walther Eidlitz: Dávid gyermekora (Regényrészlet).
Salamon László: Pilátus meghátrál (Történelmi miniatűr).
Giszkalay János: Cene-rene (Egy zsidó népkönyvről).
Chaim Nachmann Bialik: Gyermekeim (Visszaemlékezés).
Simon Dubnow: A zsidó királyság kialakulása.
Albert Mauruber: Jeruzsálem lelke és hangulata.
Somlyó Zoltán: Csak.... (Vers).
Szerény Béla: Hámán árulása (Drámarészlet).

Ezenkívül: Közmondások, Pilpul és több tartalom Zsidó világ és Épülő ország.

Ára 20 lej.

KÖZGAZDASÁG

Nem változtatták meg a részvénytársasági adóvallomások benyújtási határidejét

A bizottságok hétfőn kezdik meg az adóügyek tárgyalását

(Cluj-Kolozsvár, február 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Részletesen közöltük már azt a pénzügyminiszteri rendeletet, amellyel a vállalatok és részvénytársaságok adóvallomásának benyújtási határidejét április 30-ika helyett február 28-ában állapítja meg. A rendelet szerint azoknak a részvénytársaságoknak az adóbevallása, amelyek február 28-ika után érkeznek be, csupán informatív jellegűeknek tekintendők az adókirívásoknál.

A rendelet nagy izgalmat keltett az érdekeltek között, mert a rövid határidőre a vállalatok nem voltak elkészülve és így mérlegüket nem készíthették el idejében. A nagyiparosok és munkaadók szövetsége az ügyben interveniált a pénzügyminiszternél, hogy a rendeletet helyezze hatályon kívül. Ezzel kapcsolatosan lapjelentések jelentek meg arról, hogy a rendeletet módosították, más verziók szerint pedig a pénzügyminiszter már hatályon kívül is helyezte.

Uj illetéket vetettek ki a földgázra. Bukarestből jelentik: Az igazságügyi minisztérium ma rendeletileg közölte, hogy a földgáztermelők minden köbméter kitermelt földgáz után 2 bani illetéket kötelesek a kincstárnak befizetni.

Az erdélyi magánvasutak ügye. Bukarestből jelentik: A kereskedelmi minisztériumban a magyar delegátusokkal több erdélyi magánvasut megvásárlására vonatkozólag két héttel ezelőtt megindított tárgyalások teljes sikerre vezettek. Tegnap aláírták a szerződést, amely szerint Románia megvásárolt 1440 km.-nyi vasútvonalat Erdélyben, amelyek 17 magántársaság tulajdonát képezik. A fizetést 5 százalékos állami járadékkal fogják eszközölni 40 évi amortizációval. Az ármegállapítás valorizációval történt úgy, hogy 100 békebeli magyar korona értékét 14 mostani svájci frankban állapították meg.

Országos hitelvédelmi szervezet alakult Magyarországon. Budapestről jelentik: Az igazságügyi kormányzat rendelkezése értelmében a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara és isze alatt megalakult az Országos Hitelvédelmi Szervezet. A szervezet alapszabályszerű alapítói között az összes jelentősebb magyar érdekképviseletek szerepelnek. Sajnos, a külföldi hitelezőknek és így a román hitelezőknek sem juttattak megfelelő és érdekeltőségüket megillető jelentőséget ez új alakulatban.

Nagy áresés a budapesti nemesfém- és drágakőpiacon. Budapestről jelentik: A magyarországi nemesfém piacon, így a budapesti ékszerüzemén is az utóbbi hét folyamán erős áresés állott be a nemesfémeknél és drágakőveknél. A nemesfémek árai így alakultak:

Szinarany gr. ként	47.500 (volt 47.900 kor.)
Szinezüst	1.515 (" 1.585 ")
Ezüstkoronás db.-ként	6.210 (" 6.479 ")
Ezüst ötkor.	32.460 (" 33.700 ")
Ezüst forint	16.610 (" 17.435 ")
Napoleon	277.000 (" 277.500 ")

Drágakövek:

Gyémántroze kar.-ként	800.000—3.000.000
Brillians melée	1.300.000—5.000.000
Brillians antourage kar.-ként	3.600.000—9.000.000
Brillians 2 grains	4.200.000—10.600.000
Brillians 4	5.700.000—17.700.000
Brillians 8	8.500.000—21.500.000

Fenti összehasonlításból világosan kitűnik, hogy milyen nagy árfolyamvesztéseket szenvedtek január 7-ike óta a nemesfémek. Ez az áresés kulminációs pontját az 5 koronás ezüstben éri el, melynek árfolyamvesztése daraborként 1240 korona, tehát aránylag is a legmagasabb.

Elsőrangú francia gyapjufonal érkezett. Kérjen árajánlatot.

Ebben a kérdésben felvilágosításért fordultunk Dumitru kolozsvári pénzügyi adminisztrátorhoz, aki kijelentette, hogy a rendelet még változatlanul fenáll: és újabb erre vonatkozó rendelkezést mindeztől alig van.

— Nem valószínű, — mondotta az adminisztrátor — hogy a pénzügyminiszter változtatni fog a rendeleten, mert a múltban is hátráltatta a bizottságok munkáját az adóvallomások késői benyújtása. A rendelet szerint a nyilvános elszámolásra kötelezett vállalatok adóügyét abban a sorrendben fogják tárgyalni, ahogy a bevallásokat benyújtották, a mérlegeket pedig, ha informatív jelleggel is, a bizottságok figyelembe fogják venni és így lényeges eltérés az előbbi rendszertől alig van.

Az adókirívó bizottságok Kolozsvárt kerületenként e hó 22-én, hétfőn kezdik meg működésüket és előreláthatólag május 31-éig befejezik az adóügyek tárgyalását.

A magyar biztosító intézetek kifizetik Csehszlovák tartozásait. Prágából jelentik: Mint már közöltük, a magyar biztosító társaságok és a csehszlovák kormány között megállapodás jött létre, melynek alapján a csehszlovák területen kötött háborúelőtti életbiztosításokat 1:1 arányban kiegyenlítik. Az egyezmény szerint az esedékes biztosított özvegy 75 százalékát azonnal ki kellett fizetni, míg a hátralévő 25 százalék a megegyezés életbeléptetéstől számított 5 év múlva vált volna esedékessé. A magyar biztosító társaságok most bejelentették a csehszlovák kormánynak, hogy ezen jogukkal élni nem kívánnak és az 5 év múlva esedékessé váló fizetési kötelezettségüknek szonnal eleget kívánnak tenni. A csehszlovák kormány ehhez hozzájárult és így többek között a „Foncière“-ért a prágai „Continental“, az „Első Magyar“-ért pedig a pozsonyi „Slovakia“ fogja a díjakat kifizetni.

TÖZSDE

Február 20-án

A lej: Zürichben 222 50, Párisban 11 95, Budapesten —, Bécsben —

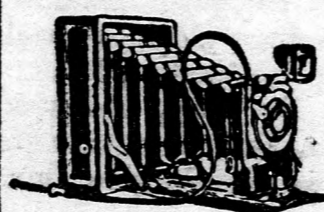
Kolozsvár. A devizapiacra ma élénk kereslet mutatkozott külföldi fizetőeszközök iránt, a kínálat azonban tartozkodó volt. Az árfolyamok a következők:

Bécs 33 00—33 10, Prága 6 94—6 96, Budapest 202—205, Páris 8 45—8 55, Zürich 45 20—45 40, Newyork 233 00—234 00, London 1140—1145, Milánó 9 50—9 55.

Zürich. Zárlat: Berlin 123 60, Amsterdam 208 10, Newyork 519 12, London 2526 00, Páris 1860 00, Milánó 2085 00, Prága 1537 50, Budapest 72 70, Belgrád 912 50, Bukarest 222 50, Varsó 72 50, Bécs 73 10.

Bukarest. Devizák: Páris 8 45, Berlin —, London 1140, Newyork 233 50, Milánó 9 45, Zürich 45 10, Bécs 33 00, Prága 6 93, Budapest —

Bukarest. Valuták: Napoleon 860, német márká 55 00, leva 1 58, török lira 115, fonsterling 1125, francia frank 8 40, svájci frank 44 50, olasz lira 9 35, drachma 2 80, dinár 400, dollár 232 00, lengyel forint 30 00, osztrák schilling 33 00, magyar korona 33 00, cseh korona 6 80, belga frank 10 40, holland forint —.

Vidéki amatőrfényképezők kérjenek arjegyzéket
POLITZER
fotóruházról Carei-Mare.
Vidéki szétküldés. Alapítotott 1896.

SPORT

Az első bajnoki forduló

A Haggibbor az Academiával méri össze erejét

(Cluj-Kolozsvár, február 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délután megkezdődnek a város két sportpályáján a tavaszi szezon első bajnoki mérkőzései. A bajnoki mérkőzések — annak ellenére, hogy helyi csapatok küzdelmeit nyújtják — a futballrajongók nagy táborára előtt izgalmas és érdekesítő voltak következtében mindig a legnagyobb vonzerővel bírtak és előreláthatólag ezérvben is a sport-szeretők zömét fogják a sportterekre kicsábítani. A kolozsvári bajnoki erőpróbáknak külön érdekességét kölcsönöz az, hogy a három vezetőegylet: A Haggibbor, Universitatea és Victoria között csekély pontdifferencia van, amelyet a futballban mindig számításba veendő meglepetések egykönnyen eltüntethetnek.

Az első bajnoki forduló előreláthatólag nem fog változást előidézeni a bajnoki tabellán, amelyen a Haggibbor briliáns 6-szi finise eredményeképp a vezetőhelyet foglalja el. A városi pályán délután 1 órakor a Haggibbor—Academia-mérkőzés kerül lebonyolításra. A Haggibbor nélkülözni lesz kénytelen a távollevő Csillagot és valószínűleg a következő együttest állítja sorompóba: Rosenfeld—Pollák, Wesel—Virág, Braun, Klein, Gidály, Fahn, Farkas, Reményi, Rosenfeld. A Haggibbor győzelme valószínűnek látszik. Utána RMS—Victoria-mérkőzés lesz, míg a CFR-pályán Universitatea—Husos és KAC—KKASE mérkőzések zajlanak le.

Figyelem!

Kárpitosok és kocsigyártók
kellékeit legolcsóbban **Back**

Telefon 955
Bernát áruházában szerzethetik be. Oradea-Mare, P. Regina Maria No 1.

Mozgók műsora:

Február 21-én

Select-mozgó

Ma vetítjük utoljára a

Bagdadi tolvaj-t

Urania-mozgó

Charlie Chaplin-nek legújabb vígjátéka

A zarándok

5 felvonásban.

Műsoron kívül

Monty Banks, a vadludak vadászja
3 felvonásban.

Apello-mozgó

JACK

a csodamajom.

Szönyegszövődék figyelmébe.

„La Carneval“ — Goldstein & Co
Oradea-Mare, Bulv. Reg. Ferd. 7.

SZINE

A sz

Alexandra

este lesz a be

óta nem volt

tás. Az ope

c osodása ez a

Élvöl Martos

magyar op ret

a Mágnes Mis

erámsz finom

két kiváló sziz

nek új operett

hetek óta a M

amely még az

Millió trükk,

az idei évad l

rát, mely hos

gonyját, mert

a közönség. Iz

együtttes legj

szerepeit. Kará

Andor, Inász A

Bethely, Leöve

főszereplői. Ke

az Alexandrán

a színház az el

vételek megtör

tengerészti

szós táncszáma

kők, melyek

Alexandrá. A

tel az első elő

helyir. khal tar

dirigálja.

Bartók Bé

este tartja meg

gyobb magyar

gyar Színházban

miso ával f.l.l

Hétfőn este

Rastus és Ban

és énekes.

A Bartók

nyolc órakor

ken elmaradt el

egy pólást kap

Magy

Hétfő: A Hush

sora. A p

— A hitt

kávészab

Puskás B

Banks am

pése (Re

sz. A. So

Kadd: Alexand

rácsonyi I

Andorral,

helyárakk

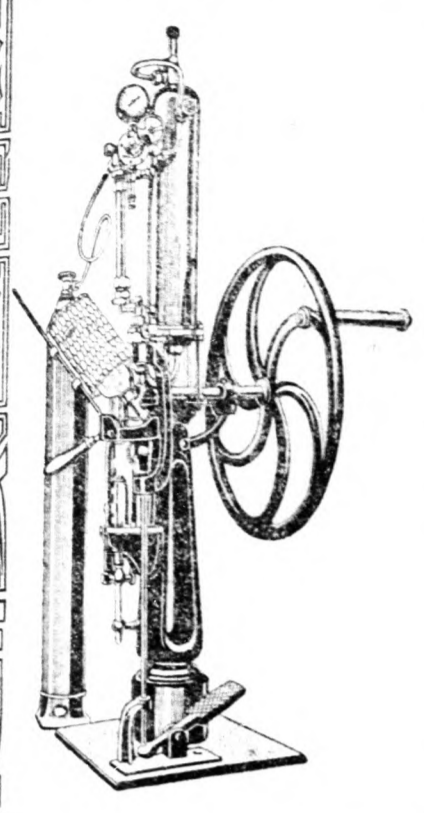
256.)

Hirdess

rdaló
ri össze erejét
Az Uj Kelet
dődnek a vá-
szozon első
érközések —
atok küzdel-
gök nagy tá-
ó voltak kö-
vonzóerővel
enis a sport-
re kiesábitani.
k külön érde-
árom vezetö-
ea és Victoria
n, amelyet a
ndó meglepe-
áhatólag nem
oki tabellán,
zi finise ered-
a el. A városi
ggibbor — A ca-
asra. A Hsg-
a távollevő
ező együtttest
llák, Wesse! —
ahu, Farkes,
bor győzelmé
MS—Victoria-
án Universi-
E mérközések

ssiggyártók
an Back
ban sze-
dea-Mare,
No 1.

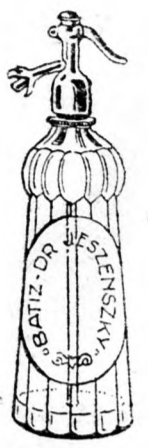
ora:
gő
a
di
-t
zgó
vigjátéka
dlok
vadásza
gő
K
m.
ldstein & Co
Reg. Ferd. 7.

Batiz—dr. Jeszenszky

Cluj, Calea Victoriei No 99.
**szikvizgép-, sifonfej- és
fémárugyár.**

Telefon Interurbán 8-62.
A közegészségügyi törvényeknek megfelelően gyárt: Sifonfejeket, szikvizgépeket bármily nagyságban, vízszűrő készülékeket, sifonfejeket, sörkimerő készülékeket, likörleparólókat, mindentféle a szikvizszármához szükséges kellékeket és alkatrészeket. **Borendőz:** Szikviz, kristályviz és likörgyárakat, legkisebbtől a legnagyobb üzembírásra. **Raktáron tart:** Eredeti cseh-slovákiai szikvizet, cracharlis és kristályüvegeket. Összes gumialkatrészeket, a legoln csöveket. — Használt szikvizgépek szakaszerü javítását vagy azok becserélését vállalja. **Szerelők** mindenkor **rendelkezésre.** Üveghomok névedzés, nikkelezés és fémcsiszolás. A kisenevi kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ
A színházi iroda közleményei

Alexandra. Martos-Szirm y operettjének kedde este lesz a bemutató előadása. Ho. szu esztendő óta nem volt ehes foghó hatalmas sikerre kilátás. Az operettirodalomnak legnemesebb kincs-csoportja ez az új operett, melynek szövegét a hírló Martos Ferenc, zenéjét pedig a legbívalóbb magyar operettíró, Szirmai Albert írta, aki a Mágnes Miska és a Mézeskalács, azonkívül számos finom hangulatu sanzón szerzője. Ennek a két kiváló színházi embernek, írónak és muzsikusnak új operettjét, az Alexandrát készíti elő már hetek óta a Magyar Színház olyan ambícióval, amely még az Orlow előkészületeit is felülülja. Millió trükk, ötlet, tánc és énekmeglepetés fogja az idelevad legnyújtóbb sikerévé avatni az Alexandrát, mely hosszú időre elvetette a színház műsor-egységét, mert hetekig csak az Alexandrát láthatja a közönség. Izó Miklós rendezésében az operett-együttse legjobbjai játézzák az Alexandra vezetőszerepeit. Karácsonyi Ili, Neményi Lili, László Andor, Ihász Aladár, Cselle Lajos, Deésy Jenő, Rethely, Leővey, Izó, Virág le znek az Alexandra főszereplői. Kedves meglepetés várja a közönséget az Alexandráról, kedvenceit filmen is bemutatja a színház az előadás kezdetekor. Már a film felvételek megtörténtek. A gárdiatak felvonulása, a tengerészcsapatok meglepő belépője, a görök hatóság tancsámai a ok az egyelőre elárulható trükkök, melyek feledhetetlené teszik majd az Alexandrát. A hatalmas költségekre való tekintettel az első előadások igen mérsékelttel felemelt helyre kkal tartatnak meg. A zenekart Török Emil dirigálja.

Bartók Béla egyetlen hangversenye. Szerda este tartja meg egyetlen hangversenyét a legnagyobb magyar zeneszerző és zongoraművész a Magyar Színházban. Új és kiválóan összeválogatott műsóra ával felülülja eddigi koncertjeit.

Hétfőn este is fellépnek a kabaréelőadáson Rastus és Banks a két kiváló mulat táncos és énekes.

A Bartók Béla koncertje szerdán este fél nyolc órakor kezdődik! az A. bérlők a pénteken elmaradt előadás miatt a jövő héten fognak egy ptilást kapni: 81 számú A. estét!

Magyar Színház heti műsora

Hétfő: A Hushagyó keddi kabaré-est teljes műsora. A papa vizsgálzik. — A bakterházban. — A hittantanár. — Dolly-paródi. — A kávéházban. (László Andor mulatójelenete Puskás Béla cigányzenykarával) Rastus és Banks amerikai mulattáncfenomének fellépése (Rendes helyárakkal. Napi bérlet 77. sz. A. Sorozatszám: 250.)

Kedd: Alexandra. Operett-ujdonság, először. Karácsonyi Iliivel, Neményi Lilivel, László Andorral, Ihász Aladárral. Mérsékelttel emelt helyárakkal. Premier bérlet. A. Sorozatszám 256.

Hirdessen az Uj Keletben

MARTIN PAL Jun.

Cluj, Piața Mihail Viteazul 25.

כשר ועלכווארען פאבריק
עראונט אללערלייא ועלכווארען
עוועקטעטע עוועקטעטע פראכטעטע פראכטעטע
פראכטעטע פראכטעטע פראכטעטע פראכטעטע

Simított nyomó 12-ös papir

kapható a Kadima-nyomda rt.-nál
Cluj, Str. Baron L. Pop No 10.

כשר של פתח italokat

50 literen felüli megrendelésnél utánvét vagy a pénz előzetes beküldése mellett:

- Magurai közönséges lit. Lei 18
 - Magurai rizling, bakacur lit. Lei 20
 - Magurai moskotály furmint v. leánya Lei 25
 - Szilvórium 50—100% erősségben, 100%-ja L. 70
 - Seprópálinka 100%-ja L. 120
- Nagyobb mennyiség vételnél megfelelő árengedmény. Hirdők a felszámított árban vételek vissza.
Megrendelések: M. Csengeri, Simleul-Silvaniei.

Ursus-Extra

világos sörkülönlegesség
mindenütt kapható.

CZELL-Sörfőzde, Kolozsvár-Monostor

Zsoldos tanintézet

Az ország legrégebb és legjobb előkészítő tanintézete. Teljes anyagi felelősség mellett készít elő középiskolai magánvizsgákra, **érett-ségi**re vidéki tanulókat is.
Budapest, VII., Dohány-u. 84. Tel. J. 124-47.

Kalmár Áruforgalmi Rt.

Cluj, Str. Regina Maria 25.

Kizárólagos
borszéki ásványvizlerakat.

A legjobban felszerelt raktár mindenféle ipari cikkekben. Fészt és fűszer engros és en-detail. Mindenkör a legolcsóbb napi árak.
Telefon Interurbán 4-25.

Gajzágó Márton

Cluj, Str. Regina Maria No 24.
késes, műköszörfős, műszerész, nikkelező telep.

חלפים ונד אימער
אום לאגער

Hölgyeim! Megérkeztek a legújabb seiyem, szalag modellek az

IDEAL

kalapüzletbe
Cluj, Calea Regale Ferdinand 8.
fejtűnő olcsó árakkal.

Mégis csak legjobb a késnélküli

„IDEAL“

borotváló por mely az ország területén higienia szempontból a legjobban elismert borotváló szer az arcot nem marja kellems hatást hagy utána. — Óvakodjunk az ártalmas utánszaktól. Csak az „IDEAL“ Egyedüli készítője: felirásu a valódi.

Reszling József fodrasz
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Sighetul-Marcu a teli egyelőrusítója **Glanzman Adolf** ilatszertár **Str. Bogdan Voda 40**

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő

Benőülne 42 éves, izraelita magántisztviselő, üzletbe vagy üzembe leveleket „Solid” jelleggel a kiadóhivatal továbbítja. 662

33 éves jobbérzésű nő orth. uri családnál háztartás vezetését vállalná, ért mindennapi kézimunkához. Cim: Bergné, Hotel Wilson, Gherla. 672

Több évi gyakorlattal bíró szeszfőző és finomító állást keres május 1-é e. Ajánlatokat „Szeszfőző” jelleggel a kiadóhivatalra küldje.

Inteligens zsidóleány keres szobát teljes ellátással orth. családnál. Választármegjelöléssel „Postafiók 20” alatt. 685

Erdőkezelő, aki a kemény és puhafában is teljesen szakképzett, valamint a német, magyar és román nyelveket bírja, felmondatlan állásából nagyobb faválasathoz ajánlik. Megkereséseket „Szorgalmas” jelleggel a kiadóhivatalba küldje. 661

Szeszfőző, többévi gyakorlattal, folyton működött, finomítást és gépkezelését tökéletesen érti. Legújabb eljárással legmagasabb szesznyereményt tudja elérni. Állást keres. Cim: Levendel Mór-Mercur szeszgyár, Gherla. 686

Keressük emeletes, 6-8 lakásos házat a központ közelében, melyből 1-2 lakás átvehető. Értekezni a kiadóhivatalban. 637

Angol, román, német nyelvórákat adok. Monostor utca 69. 668

HUNWALD
Kül. Str. Vlahuta (volt Bolyai-u.) 3. Telefon 147

Üvegcsiszoló és tükörgyár. Táblaüveg raktár és üvegezési vállalat. Hibás tükörök újraforgalmazása 100%

Kezdő francia Berlitzet veszek használt állapotban, d. u. 3 tól az Új Kelet szerkesztőségében.

Egy jónevű malom áll a Nagyváradon étesítendő lisztüzlet vezetéséhez, mely üzlet azonnal elfogadható lakással van egybekötve, megfelelő tőkével rendelkező bizományos kezeltik. Bővebb felvilágosítást Fodor Dezső, gabonairóda, Oradea, Mészáros utca 2. nyújt. 670

Nyersborkövet vezek legmagasabb napi árban. Iron Arnold, Arad. 671

Román, német és francia nyelveken perfektorosan tanítható, középiskolai tanuló meditatását vállalja román nyelven. 673

Átadó Cur-Salomban egy „A” jegyzésű 3 dinamós parcella. Bővebbet a kiadóhivatalban. 658

Különbejárati burrozott szobát keresek márc 1-re, szigorúan kőszobával. Címeket a kiadóhivatalba küldje. 675

Stancgép, késekkel, leipzigi gyártmány, eladó, Berkovits, Oradea, Liget-utca 15. 669

Tejet vennék termelői minden mennyiségben, ugyszintén vaját Elek, Str. Salatu (volt Viz-u.) 8

Egy házból sem hiányozhat a

VALDA féle pastila

Ezen kitűnő belélegző szer, megvéd a hidegtől, nedveségtől, pörtőlés baccilusoktól. Biztosítja a torok, mell és tüdő betegségek elleni hatások kezelését.

Ezen kitűnő készítmény minden gyermek, felnőtt és öreg részére helyt kell hogy találjon minden ház és családban.

Vegyen még ma egy doboz.

Valda Pastillát

A doboz kétszeresére nagyított képét minden gyógyszeriarban és drogueriarban

Csakis a H. CANONNE, Paris francia felirású doboz valódi

Telefon 446

SINGER

Piața Reg. Ferdinand 66. (Pótkér) Farga Maras

Sifonfejgyár

és nikkelező telep. Szikvízes és brachetis üvegek, valamint mindenféle gumik gyári raktára. Üvegnévedzés. Régi fejek átöntése a legelőnyösebb árban.

PARFUMURI-PUDRE-LOȚIUNI

LT-PIVER

AZURÉA POMPÉIA
FLORAMYÉ TRÉFLE INCARNAT

CEREȚI PREȚUTINDENI
„PUDRA FRUMUSEȚII”
L. T. PIVER

VIOLETTE, CHYPRE, FOUGÈRE, OEUILET, MUGUET

KOLOZSVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

CLUJ, PIATA UNIRII No. 7.

Saját tőkél: 48.000.000 lej.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely. Affiliált intézetek: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhely, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed.

Árnaktárai a vasút mellett. Betéteket elfogad, váltókat leszámítol, bel- és Safe deposit. külföldi átutalásokat teljesít. Safe deposit. Mindenféle bankszerű ügyletet előnyösen végez.

Eladó kötszővőgyári berendezés,

mely áll alatt felsorolt gépekből, teljesen üzemképes legjobb állapotban, kedvező feltételekkel.

5 db. 7/80-as	1 db. 6/60-as
2 db. 8/70-es	2 db. 7/50-es
3 db. 8/80-as	3 db. 12/60-as
3 db. 10/80-as	1 db. 7/0-as
1 db. 9/0-es Jacquart	2 db. 6/20-as
2 db. 6/50-es	1 db. 10/70-es

2 db. [motorikus szpinnzőgép 12-12 spindli be- rendezéssel].

Gépek vevőjének kívánataira rendelkezésére tesszük a vevők névsora, amely

évi 10-12 millió

forgalomnak felel meg. — Cim a kiadóhivatalban.

Rendkívüli alkalmi árak!

I-a színes french ing csak 260 lej
Selyem elejű ingek, legfinomabb kivitelben csak .. 350 lej

WEISS SIEGFRIED

kalap- és uridivat áruházában, Cluj, Calea Reg. Ferdinand 10 sz.

Önmagának ellensége

ha silány kávét vesz ENRILO helyett mely egymagában, tehát minden pótlék nélkül izletes, tápláló ital ad. — Az ENRILO pótolja a b kávéét is. Am-lett az ENRILO táp- erősebb és tisztább, azért használatban rendkívül olcsó. Ezen különlegesség minőségéért készítője, a

Franck Henrik Fiai
cég visoghire szavatol.
ENRILO

ארטה. כשר. PENSIO Szovátán.

Szovátá fűrdőn június 1-én, az István-szék-vel szemben, a főúton épült villában szigorúan orth. a legényesebb igényeket is kielégítő uri pensio nyílik. Jelentkezéseket elfogad, felvilágosítással szolgál

Dr. Krausz Józsefné főrabbiné
Dicioșanmartin.

Szerkesztőség hivatal és Cluj-Kolozsvár L. Pop (Brassó) Telefont Szerk. és kiadó 977, 228-é Es. N. Sz. — Egy szám ára hon és vidéken Budapestben —

1926 február

A marosv. elnöke: Berná a rendelkezése értelmében a p azon tagokat követve, — az azonban még határozatlan is, akiknek v parancsának el része kortörté és megérdeml iktassuk:

„Az inté tal állapítja kereskedőtár aki a magyar életen át szá tartásával m Róbert ügyv tért. A magy gyar Párt, h szerezzen. Tu hogy dr. Kr Engelberg D ták annak, h genek.”

A határozat mentuma Berná de ezenkívül a magyar párt eg nak a lelkiismeret közpört preze mos, pallosjogg sát rekonstruálj gondolatai szeri és más, mint s tétlen engedel m nem ismertek e krónikákban, fő mában, hogy a tehát legbensőbb urát volt kötele hogy Attila hu kal nem ugyan vált képen azért kényszerítették

Bernády ur jelét, amikor a viszonyai szerint kezett érvényt s talitásának. Szék, de Bernády tudnia kellene, csak értelemnélk nem pedig megg akik mind testi, kerültek a jobbá

Korunk meg némely európai tak diktatúrák le ban forradalmi, remtik meg; az kerülnek élre o szellemével vann sorban élő ember való hajlamok m terrorra, mert a alább is ezen a amely ki van té nyok szeszélyene hogy a kisebbség az önkény szellem tékenyen kell vig cia és a lelkiismer ne essék.